PAGE(S) MISSING
NOT AVAILABLE

1-21

॥६०॥ ॥अथदीवालीकल्पलिष्यते। श्रीमहावीरसर्व्वज्ञायनमः॥इहैवभरतक्षे
त्रे दक्षिणार्द्धभरतेपाटलीपुरंनामनगरमस्ति तत्रअशोकराजः। पौत्रकुणालः
तत्पुत्रः संप्रतिनामराजाराज्यंकरोति एकदाश्रीसंप्रतिराज्ञो श्रीजीवितस्वं १
मीबिंबिंवंदनाय मालवदेशेउज्जयमांगतः तत्रगत्वाराज्ञो पूजामाहामहोत्स
वादिकंकरोतिस्म। तदाउज्जयिन्यांश्रीआर्यसुहस्तिसूरयः स्मत्रसंतिएक
दानयेराजपाटिकायांगतेसूरयोदृष्टा तान्दृष्ट्वाजातिस्मरणंनृपस्यसमुत्प
न्नंइर्वैभवोदृष्टः तदासूरीन्नमस्कृत्य अज्ञिप्तवत् देस्वामिन् मयाकुमका
रेणसवः त्वंप्रसादात् इदंराज्यंप्राप्तः। तद्राज्यंसूयंगृह्णीध्वं अहंदीक्षांला
स्यामि तदासूरयोवदंति अस्माकंनिःस्पृहाणांराज्येनकल्पते तर्हिडोराज
न्मोक्षदक्षः बीजेसमक्षेनिश्चलोसवः अस्मत्वयाचत्रविंशतिजिनवरा
संस्मा: अस्माधवः सेवनीयाः दयादानादिकोधर्मः करणीयः सर्वपर्वसु
संप्रतिराजागुरुवचनश्रुत्वा सर्वेमंगीचक्रार परंसंप्रतिराजा आर्यसुहस्ति १

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

सूरे पादोषणम्प्रयच्छति भगवान् पर्युषणादिपर्वोणिज्ञाप्यंते परंदीपालि।
कापर्वइहलोके कश्चविभात्तेजातंनेदृश्लभगवान्वज्रसत्त्वकाश्चयः १
आर्येसुहस्तीसूरीवाचः अलेराजन्संप्रतिनृपालसर्वेषुपर्वेषुदीपाली।
कापर्वसर्वेज्ञिमंकथ्यं यथासीमास्वामिषुवज्रस्वामिरगदंकारेषुधन्वंतरी।
कर्णस्नागिषुदेवतासु कमलादीपोत्सवपर्वेषु उंकारः सकलाक्षरेषुपुरुषु
ओम स्त्रिरेषुस्त्रिरा श्रीरामोमयतत्परेषुपरमंब्रह्मतेषुब्रह्मव्रतं २ यथासमस्त
स्वामिनमल्लीरकरलस्वामिनः सर्वेज्ञिमाः अमच अगदंकारेषु विद्यमल्लेषु
धनंतरीवैद्यः सर्वेज्ञिमेषु त्यागीषुदानेषुमल्लेदानशालिषुपुरुषमल्लेषु क
र्णनरेसदातासर्वेज्ञिमः नवकोटिकात्सायनीदेवीनांमल्लेकमलालक्ष्मीस्त्र
र्वेज्ञिमा। यथासकलाऽक्षरमल्लेउंकारस्वर्वेज्ञिमं यथास्त्रिरवदार्थमल्लेस्त्रि २२
रादेवीसर्वेज्ञिमः मालशालिनृपालमल्लेश्रीरामनरेश्वरः सर्वेज्ञिमः
यथा सर्वेव्रतमल्लेब्रह्मव्रतसर्वेज्ञिमः यथा अलेराजन्संप्रतिनृपा

BHANDARKAR ORIENTAL RESEARCH INSTITUTE

ल सर्वेपर्वमल्लेदीपालीका सर्वेज्ञिमः यथादीपालीकल्पगतीतनेकाला।
तथात्वंश्रीफलवर्द्धनश्रीमहावीरोद्विचत्वारीशतमवरमवउर्मीशकं मध्यपा
यानगर्यहस्तिपालनृपालस्यलेषकशालास्थितवान् लोकानुकंपय १
स्थितः अस्मिन्अवसरे तत्रस्वामीवंदनार्थं शुभपालनृपसमागतः श्रीम
हावीरंत्रिपदीक्षणीकृत्य श्रीजिनंवंदित्वाअजिज्ञपत् देस्वामीत्वयाजिन
कल्पसकलशास्त्रोनिविष्टः सनएवंयच्छ देवरमेश्वरवीतरागमयाअ
द्यअष्टौस्वप्नादृष्टाः। केतेस्वामिन् स्वप्नामयाऽद्यअष्टौदृष्टा तेषांफलंकथ
यः तद्यथा। गजः १ कपि २ क्षीरद्रुम ३ काका ४ सिंघा ५ अजा ६ वीजा ७
क्षुना ८ इमेक्रमान्स्वामिन्अद्यमयादृष्टेगजोबद्धक्षीरके वथमेस्व
प्ने १ जीर्णशालायांहस्तीस्थितः १ द्वितीयेकपिस्तायल्स २ तृतीयेक्षीरवृक्ष
३ कं टकवृक्ष ३ चतुर्थेकाकाक्रंदर्थनंकुर्वंति ४ पंचमेसिंहोमानहीन
५ षष्ठेअस्मानेकमलउत्पन्न ६ सप्तमेऊषरनूमौबीजवपनं ७ अष्टमे।

स्वर्णेऊंनामलाबिला ई एतेअष्टस्वप्नामयादृष्टाः इतिउक्तेसति स्वामीस्वप्नका।
लंघाहः परमेश्वरऊगन्नाथएतेषांस्वप्नानांफलंवक्काशायः नगवान्स्वप्नानां।
फलंवक्काशायति अहोराऊन् अयेपंचमारकः समागमिष्यति तदाअल्पसुषे
शुबुद्धाः दृढाःअपिएलाश्रमंत्यऊंः संयमंनएहीष्यति नोराऊन् यथात्वया।
स्वप्नगऊोदृष्टः तत्फलंश्रएकं एकस्मिउत्तोश्रावकाः कलिकालेऊःखमारकेचं।
चलएहेवसंति परंतेश्रावकादोस्त्रोपरक्के वाउपस्मितेंपिकेपिश्रुश्राविकादि
ऊंविरलापालयिष्यंति इदंगऊस्वप्नफलं ॥१ साधवोपिकपिवच्चंचलचित्ता स
त्वरहिता प्रमादबऊलानविष्यंति २ अथहेराजन् कपीस्वप्नफलंश्रएणाः ऊः
खमारकेविरुपको यऊकं लोएउत्तमउरीसेहिं।उपन्नेहिंएगेहिंतोयत्तोउसप।
पंचमआरो वरससहस्साणिइग विशंतोएउत्तमउसभेशुतीर्थंकरादीशुमो।
ऊंगतेषु एकविंशतिवर्षसहस्रप्रमाणोः ऊः खमारकंआएः तस्मिन्ऊंखमा।
रकेंकपीउत्पालोलपरिणामस्वनावं अल्पसत्वकागछस्था आचार्यप्रमुख २

ऊतेप्रमादगामीनोनविष्यति तेपिआर्योधर्म्मोद्यमपरा विरला एवनवंति धा।
र्मसिद्धलातपोधना धर्म्मस्थानतपोधनवान्एहरिष्यंति एकेककदाएास्थातपो
धना प्रवचनेमालिन्यपरानविष्यंति ई इदंत्तवगमस्वप्नफलंऊानहिराऊ।
न् २ क्षीरवृक्षसमानागएहस्थोपिनग्नविंतासंत ऊलिंगीनांवचनकंटकेक्ष
त्वादानंदास्यंति ३ ऊेश्राविकाक्षीरवृक्षमउत्पा क्षीरवृक्षछायाजिन शासनश।
लीसप्तक्षेत्रेदातार बहूलवृक्षेरिवनापरे ऊलिंगीनिरोश्पति ऊःखमारके।
ऊमपालकें न्यूनालऊलिंगीन सुविहिविलारक्षेत्र न्यूमिएहीष्यंति एतत्वृक्षी
रवृक्षफलं ४ मुनियोपिकाकाइवउष्करणीऊलसदृशंसंयमंमुक्त्वा अना।
चारंआदरंष्यति ध अथकाकाफलस्वप्नंनगवान्वक्काशयतिअहोऊमप
लन्यूपालंऊःखमाकारकें कलिकालेधर्मकान्अपिसाधवोंमुनिवरा गछेषा
योनरस्पतेस्त्रास्यत् अमचऊरामूर्खोंअपिसाधवः अमगछकेस्तपोधनें
वरकेसएविलमष्यंति विलार२न्यूमियास्यंति परंएअनिअमगछकेस्तपे २

धनैंसहंगमनंनशुक्रं सुविहितयतीउपदेशान्गांन्सुविहिततपोधनात्ते
ऊडास्तयो धनानितांपीनश्यिष्यति विरूपवचनैंस्ताडयिष्यंति अशोकुमपाल।
इतिकाकास्वप्नफलंऊनविंशं ५ अशोकुमपालन्यूपालसिंघस्वप्नफलंश्टणं
सिंहसदृशंदयाधर्म्मंशुक्राऊदशैनेशुरक्षानविष्यंतिऊनाअस्मिन्भरत
क्षेत्रेधर्मविवर्जितेऊनमतसिंहाश्रयविष्यंति विनाशऊंसंति शुद्धबुद्ध
यालिंगीनः क्रुतीर्थकः नैपरानविष्यंति इदं सींघस्वप्नफलं ५ अशोकुम।
पालन्यूपालअष्टस्वप्नफलंश्टणंः यथा सरोवरेपद्मानिसुगंधानिपरिमला
द्यानिसविष्यति तथाऊंवाधार्मिकऊलीनाअपिअस्मिन्दुः खमारकेना
नविष्यति अस्मिन्कलिकालेपद्मानिपरिमलरहितानीगर्दलानींवधर्मी
कालोकोऊसंगसग्नात् अधार्मिकानविष्यति परंऊदेशेअऊलऊतानि
वामनुष्या णिधार्मिकासवंति हीनऊलेउत्पन्नाधर्मंबुद्धयोनविष्यं
ति इतिपद्मस्वप्नराऊनऊंनिहि ६ अथशुमपालन्यूपालनरेस्वर बीजफ

लंश्टणंयथाकश्चित्धाणफलानांबीजानिहि बीजवृद्धिंशुभाउपरक्षेत्रेवपे
त् तथाइःखमारकेकलिकालेनोकाः क्रमनिश्यानिअन्नानिअपात्रेऊलिंग १
परबीजकादोस्वर्गादिफलंसंपत्तिहेतोवसंति आरोपयिष्यति अथवाऊ
ः स्वमारकेकश्चित्क्षांणिक्षाबीबलुफणाक्षरमायः तथाअबीजतांनयतां।
बीजाबीजरहितं बीजंवेत्रेवपेत् तथाकेपिमनुष्याक्षांणीनांअकल्पांतग्रांतां
कल्पवस्तूपनिउन्नमपात्रेदानंकरिष्यति गृहस्थाअपिअपात्रेदानंदास्यंति१
इतिबीजानींहं ७ अथशुमपालऊंनफलंश्टणंः अस्मिन्कलिकालेक्षम
२हिगुणशुक्राः क्षोत्तनचारीत्रऊलदूरितांऊनश्वस्त्रोवांमहर्षयः सुविहि
तासविष्यति केपिक्षीएला चारित्रएवंनरासंतसुविहितमर्षिनिः सहसकल
हं करिष्यंति गीश्तार्थास्तयोधनाः साम्येनमवलारूपेण अमेमहिर्षिनिःस
हृदतापासवति ८ यथाऊनेनमहिलेनआग्रहीलोऊातगुणपालन्यूपालघा।
ऊति कथंराऊागहिलोऊाऊतः तथाह दक्षीशुर्योनगर्योशुणनांमग्रहीयतिः।

तस्यचामात्यसुबुद्धिः अमदाधस्तावेसुबुद्धिनामप्रंत्रिणं लोकदेवनेमिहीक्ष्य।
दृष्टः सोनेमेहीक्ष किंवितज्ञानंयकाशः अहोमंत्रीन्मासादनंतरंमेघोवर्षति
यस्मात्तडलेपास्यती समर्थोलोको गृथलोनविष्यति क्रियत्यपीगतेकालेसुवृष्टि
र्नविष्यति तदासर्वेलोकोसङ्कोनविष्यति इतिश्रुत्वा मंत्रीराजेंसमासहेरा।
ज्ञापियत्वतापणेऽनेकारीसंग्रहणार्थंसमाप्यायत् ततः सर्वेलोकोऽलसं
ग्रहणचक्रेनैमित्तिकंकथयज्ञानेनऽनदोवर्षलोकाऽजलनष्ठः नच्छराजा
मंत्रिणेतेसर्वसामंतप्रमुखालोकगृहथलाऽजाता तेसर्वेणनूनंउच्चस्वरेणआ
समंऽसमंयुः नसीन्नूयस्वेरंविऽजुसामंतप्रमुखाऽजाराऽजमंत्रिणो विपरीते
निरीक्ष्यमंत्रयांचक्रेरे नूनंराजामंत्रीणोगृथलोऽजातो अस्मद्विलयणाशेति
र्दराऽजमंत्रीणयोअयरोस्थापयिष्यांम मंत्रीमंत्रज्ञात्वा नृपायकथियामासः
नृपओवाच। अहोमंत्रीन्कथंअसमीक्ष्यकार्यैः मंत्रीणोक्तं राजन्गृथ
लीन्नूयस्नातमं गृथलेसहरक्षिणेपाय करणीयमिदंहिसर्वमयोचितं ततः

कृतिमगृथलीन्नूय तोराऽजमंत्रिणंतेयांमध्येविचनांते तत्थमयेऽजातेंसुलक्षेष्टे।
नवोदकंपीतः सतीसर्वेस्वस्थाअलवन्एवंऽउत्थमाकालें गीताश्लोलिगिलिः सा।
हसहशान्नूयत्रस्पतें ऽमपालस्वपालः ए इतिस्वनफलश्रुत्वाश्चुकः श्रीम।
हावीरपादमूलें ऽमपालोऽव्रतंआदायः निरतिचारंचारित्रंअतिपालस्वर्गगतः
अथगीतमस्वामिनंपणम्य पृच्छतिस्मः स्वामिन्अतपरंकिंनाविस्यामूच्चे हेगो
तमः प्रमनिर्वाणतः एकोननवसितिवर्षेषुअतिक्रांतेषुपंचमारकोलगीष्यं
ती ततःवर्षवक्षः षष्ठादंधऽंक्षशिवंगतेः दृशवस्कनांविच्छेदोनविष्यति तद्यथा
मनःपर्यवज्ञानं १परमावधिज्ञानं २पुलाकलब्धिः ३आहारकशरीरधरुप।
कश्रेणिः ५उपसमश्रेणिक्षऽजिनकल्पः ७परिहारविशुद्धकः ८सूक्ष्मसंपरायश्च।
ख्यातचास्त्रित्रिकुंऽकेवलज्ञानए मोक्षगमनंच१०एनः मनःपर्यवज्ञानं
वर्षेगतेषुस्थूलिनऽोनविष्यति तस्मात्चत्वारिअतिमहर्षीणि आदिमसंहन।
तं आदिमंसंस्थानंचः त्रयाणंविच्छेदोनविष्यति। एनः मनःपर्यवज्ञानत्पञ्चध्व

र्षेगतेषुवज्रोत्पत्स्यति तत्पाकीलिकासंज्ञनंदश्रमश्चर्वेस्यच्छिदोत्पत्स्यतिःपु
नः ६०९ वर्षेषुगतेषुदिगंबरोत्पत्स्यिर्नेपत्स्यति पुनःसमनिर्वाणात् ४७० वर्षेविक्र
मराज्यान्नपत्स्यतिः पुनः ५०५वर्षेषुगतेविक्रमात्वर्षेषुगतेषुवज्रोत्पत्सूरी
र्पत्स्यति विक्रमात्१३७० वर्षेषुगतेषुबप्पनहस्तूरीर्नपत्स्यति पुनःसमनिर्वा
णात् ९९९३ वर्षेगतेषुपंचम्यांतः क्षत्रियोंयश्चैषणाभाद्यः कर्त्तापाकालिकसूरीर्ने
पत्स्यंतिविक्रमात् १२०० वर्षेषुगतेषुउर्बुद्धिडीवाः कर्म्मेदियात्गच्छभेदकरि
ष्यति तच्छ्राः १२१३ वर्षेत्रांचिलिकगच्छः १२३६ पौर्णिमासिकगच्छः संवत्१२
५० वर्षेत्रागमीकपक्षः इत्यादि ७४ संभागच्छागच्छानपत्स्यंति पुनः पुराणिया
मनुल्पानि यामाश्रमसामनुल्पाः साधवोपिपरस्परमस्पर्धिनः श्रुतेसाहंकारा
नपत्स्यंतिः गृहस्थानिंदका राजानोत्रकराकरकर्त्तारः जनाःधूर्त्ताः मनु
ष्यादरिद्रपीडिता धनाः ढाम्बधायेणक्षयणाः दातारोनिर्धना स्त्रीयोबकुपुत्रा
स्वल्पा स्त्रीदत्ताधनंलास्यति तस्मिन्पुर्यरिणताः पितृतिथतो स्त्रीमृताः धर्म १

ुःखिता क्षुधाविलपंताः इत्यादिमतिकरसहितः पंचमारकोत्पत्स्यति अत्र
कथ्याः श्रीवज्रस्वामिः श्रीफल्गुगौतमः समनिर्वाणा ४७० वर्षेषुक्रांतेषुमालवदेशे
उज्जयिन्यांनर्य्यां गंधर्वसेननराजा पुत्रोविक्रमराजाना विसचत्रिखंडभरता
धिप तेनराजाश्चतस्त्रोवार्त्ताश्रुत्वाः गुरोरुक्तः एकवरणेनवपनोजाति धेनु
र्वत्सास्तनंधियाः २ हंसेवायससेमंतें ३ नदीरीक्षमक्षजलाध गुरुश्रोवाच१
तोराजन् काले महात्मात्रजनाकुलाधर्मंमुक्ताः अमंधर्मंकरिष्यति १ पु
त्रीधनेनश्राद्धीविक्रांपिताकरीष्यति २ उज्जयराजानः म्लेछसेवांकरीष्य
ति ३ दानलुब्धिषुनरेषुनिर्धनत्वंनवीष्यती ध पश्चाद्विक्रमराजामालाकाल
बंधीनः सिद्धसेनगुरोर्मुखात् शत्रुजयः महात्मंश्रुतं पश्चात्धर्म्मकार्य्यं
कृत्वा स्वर्गंगतः पुनसमनिर्वाणा ९९९ वर्षेगतेषुदेवसूरीमुखात् क्रमास्य
त्वलराजाजिनधर्म्मेश्रादरिष्यति श्रीविक्रमात् ९१४ वर्षेगतेषु चैत्रशुक्लाष्ट
म्यां श्रश्लेषानक्षत्रे पाटलीपत्रनें म्लेछकुले चतुर्खोदयत्तुरंगवाहनः का

ल्कीराजानविष्यति: त्रिशूलधरकृष्णवर्णा: प्रसादानांविनाशकृत्वा: चतु
र्मुख: प्रसादशवर्षवया: कल्कीराज्यदेनविष्यति अथषटत्रिंशदुत्त
रेनाब्दे त्रियंमनरक्षेत्रसाधयिष्यति पश्चात्प्रकराणांकरं सकराणंम
लकरंकरिष्यति किंचिद्दोषांउत्पाश्च: धनवंतेमोषिधनंहरिष्यति लोका
नांयाश्चत: तथाधनंग्रहीष्यति यथालोकागतधनासंत: सिक्षामार्गयिष्यी
तयाषंमिनोवेस्पाश्रपि: अर्थमदंमयत्यथा: अग्नि: सर्वंज्वालयिष्यति:
तथाकल्कीराजापिनकिंचिद्विमुच्यति निक्षायामषिषष्टंनागंग्रहिष्यति:।
महाऽनिक्षानविष्यंति तदासाधवकार्योत्सर्गंकृत्वा सासनदेवीआराधयि
ष्यति तयापिमागत्यकल्कीबोधितोपि कल्कीरादशिक्षामार्गंनलगिष्यति।
तदाश्रासनकंपात् शक्रेनागत्य शिक्षिप्यस्तदा शक्रदिंडंचवेटीयोद्दनि
ष्यति तदाशक्रश्चक्रेशिरछेत्स्यति सकल्कीराट् षनशीतिवर्षायु:प
यालनरकंयास्यतितत: तत्पनंदनंदत्तनामानंराज्येस्थापयित्वा। सदेवा

राट् नत्वास्वर्गंगिष्यति: तदादत्तजैनेधर्मकर्त्ता: यदेशजैनवेत्यमंमथित्वा: ते
षांक्षेत्रासाधर्मिक वात्सल्यादिकंसंतत्ति सत्साधसेवादिकंकृत्यं विशेषेण
कृत्वास्वर्गनाकृत्नविष्यति तत:उत्पमारकयर्यंते द्वादशवर्षिक: चतुर्दश:
दशस्तांगउपसप्तसूरीनेविष्यति दशवीक्रारलक्षसिद्धांत: अष्टाविंशति
वर्षायु:२० यपालंकृत्वाप्रष्टमंतय: एकावतार: सौधर्मेकल्पेपल्योपमायु
र्देवोनविष्यति साध्वीफल्गुश्री: नागिलनामाश्रावक: सत्यश्रीश्राविं
का: यंवमारकयर्यंतेनविष्यति विंशतिसहस्त्र नवसतषण्मासपंचदिनां
निपंवमारकप्रभावं जिनधर्मव्युच्छित्तिविछेदंयास्यति प्रथमेसुपुरुषमेघ:
विमलवाहनोराज्ञा इत्यादिकं विछेदंयास्यति अपरानेवर्षि: चतुर्थपुष्क
रेपुष्करावर्तसहिता क्षारमेघा: उष्णजलमेघा: वन्हिमेघा द्वादशार्कसमस्त्
र्य: इत्यादिकंनविष्यति तदाऽत्यमऽत्यमाकाल: प्रवर्त्तिष्यति: वैताढ्
मूलेगंगासिंधुनद्यो समयमार्द्धं द्वारंप्रयंति२१ विलानिसंति: तत्रमनुष्या

MEMORIAL

तिर्थंकृच्चस्यामंति तत्र इदृशंरूपंनविष्यति: आद्यविंशतिवर्षोंषु अंतेषोड
शवर्षोंषु: निर्लेज्जा: निर्दयना: कर्कसक्वनां: क्रुरपापकृष्णवर्णा: सेवा
लनक्रिणा: अन्यर्थानार्योगनैधारयिष्यति संततिबक्षला एकहस्तोछाया।
कषायोग्रा: नग्नास्तेपिबिलवासिनोभविष्यति अष्टारकोवर्षसहस्त्राण्येक
विंशति तत्गतेअग्रेउत्सर्पिणीकाल: समागतें वध्यमारकएतादृशानविष्यं
ति द्वितीयारक: समागमिष्यति स्तदाक्षुक्षरावर्त्ता: मेघास्तापंगमिष्यति: क्षी
रोदमेघ धूमानंकर्त्ता: घृतोद: दधिमा: स्नेहकारक: अमृतोद: उषधीक
त् रसदोमेघोरसकृत् एतेमेघाकृत्वा सर्वतापादिकंयास्यति: तदाबिलवा।
सिनो बिलनिर्गत्य: सरसरसवतीनोक्रंति: ततश्रीविमलवाहन: १ सुदाम १
२ संगम ३ सुपार्श्व: ४ दत्तश्च सुघोष: ६ सुव्रत: ७ सप्तम: अतिसृता: ८।
शदीनांकर्त्तानिष्यति एवंआरकद्वयेगते तृतीयारकास्य: एकोनषष्टि ना
वतिपक्षेगतेषु समुच्छिद्यवीपते तदाद्यादेमा: २४ अवसर्पिणीतः।

श्रीश्रेणिकराजोजीवष्यतीतीर्थंकृत्भावि: स्वर्णवर्ण: सप्तहस्तोच्च सिंह।
लंछन: द्वितियति ७२वर्षोंयु: परियाल्य: भुक्तियास्यति १ तत: सुपार्श्वजीव
सूरदेव: २ तृतीय: उदायीजीव: सुपार्श्व: ३ चतुर्थ: पोट्टिलजीव: स्वयंप्र।
भ: ४ पंचमोदृढायुजीव: सर्वानुभूति: ५ षष्ठकार्त्तिक: जीवदेवश्रुत: ६
सप्तमशंखजीव: उदयनाम ७ अष्टमआनंदजीव: पेढाल: ८ नवमोनंद
जीव पोट्टिल: ९ दशमशतकजीव: शतकीर्त्ति: १० एकादशम: देवकी।
जीवो: सुनिसुव्रत: ११ द्वादशमवासुदेवजीवो: अमम: १२ त्रयोदशमस्वक
र्त्तजीवो: निष्कषाय १३ चतुर्दशबलजीवो: निष्पुलाक १४ एवंसुलसाजीवोनि
र्मम १५ रोहिणीजीव चित्रगुप्त: १६ रेवतीजीवोऽर्हन्नसमाधि १७ शतलीजी
वोसंवर १८ द्वीपायनजीवोनिर्मम: यशोधर १९ कर्णजीवोविजय २० नारद
स्यजीवोमल्ल: २१ अंबडजीवोदेव २२ अमरजीवोअनंतवी 'जिनिधि: ।
२३ स्वातिबुद्धजीवो: सज्जकृत् २४ एवंद्वादशचक्रीण: नवबलदेवा: नववासु

देवाः अतिवासुदेवाः नवलक्षाधिकाः एकंचत्वारिंशत्पूर्वलक्षाः
णिः त्रिंशद्वर्षाणि अष्टौमासाधिकानि गतानि गतानि तदाचरमजिनोमुक्तिंयास्य
ति पश्चात्युगलिनोनविष्यंति एतेअवसर्पिणीउत्सर्पिणीमिलीतेविंशति
सागरोपमकोटाकोटिप्रमितकालचक्रंनिगद्यते हेगौतमत्रिंशद्वर्षाणिगृहा
स्थावस्थायाः सार्द्धद्वादशवर्षाणिछद्मस्थे केवलीत्वेत्रिंशद्वर्षाणिः सम्म
वर्षायुः द्वादशसंघटवर्षाणिः ततःकार्त्तिकस्यअमावस्यायाः द्वितीयचंद्र
संवत्सरेः त्रीतिवर्द्धनेमासेः नंदीवर्द्धनयक्षे देवानंदारात्रौसर्वार्थसिद्धिनांम्नी
मूलर्क्षेस्वातिनक्षत्रेरात्रिशांतसमये पर्यंकासनेस्थितः स्वामीशत्रुंजयेणविद्ध
सं निर्वाणऽवसरेइणंअतिक्रम्यतः स्वऽन्मनक्षत्रे नम्मकोयग्रहः को
यग्रहस्यमागत्य द्विसहस्त्रवर्षस्थायीः तदास्वामीत्रोक्तवान् हेइंद्रइदंकर्त्तुन
समर्थ्यः यतः आयुकर्मक्षीणंनऽनर्वर्द्धते तदातस्मांरात्रौस्वामीपंचपंचाशत्
कल्याणफलपाकऽध्ययनानिऽकास्मपंचपंचाशत्पापफलविपाका।

ध्ययनानिः षट्त्रिंशत्मुत्तराध्ययनानिऽकास्मः सिद्धिगतंप्राप्तः तदाश्रीवीर
निर्वाणेजातः द्वैर्वगौतमः देवशर्माब्राह्मणप्रतिबोधायगतोस्तत् तत्रस्थितेना
रात्रौशेषेदेवमनुष्याणंकोलाहलश्रुतः तदामनसिचिंतितंकिमेतन्नजातं।
तदाश्रुतंचरमजिनशिवंगतः तदागौतमप्राहः अहोस्वामीत्वयाकिंकृतंः ए
एतस्मांवेलायांममहरिकृतःत्वयाज्ञावतगतवस्त्रांचलंगृहीत्वागौतमकिं
केवलंमार्गयीष्यती इतिविहस्यपार्श्वेनरक्षितः इतिपरंत्वयाअयुक्तंकृ
तंइत्यादिविलापान्कृत्वाः पुनः विचारितं हेतोगौतमत्वंकिंकरिष्यति किं
ऊल्पसितवपुःवीतरागस्तेनत्वंमुग्धकथंविलपसी अस्मिन्संसारेणं
वेकोपिकस्यापिनास्ति नाकंकस्यकोपिनाम्निममइतिविरागंज्ञा
तेः तत्रेवः केवलज्ञानंउत्पन्नं देवैर्महिमाकृताः द्वयमंशत्रुंजणश्रीवीरनि
र्वाणमहोत्सवकृतः पश्चागौतमकेवलमहिमाचक्रे तदानंतरंदीपोत्सवा
दवर्त्तिजाताः इतिवार्त्तीराजानंदीवर्द्धनेनश्रुत्वाः श्रीवर्द्धमानोमुक्तिंगतः

इतिश्रुत्वा: तदानंदीवर्द्धनराजाशोकाकुरोजात: तदाद्वितीयदिनेसुदर्शन
१लगनीराजानंदीवर्द्धनभोजनादिकंकारापितं: तदनंतरंत्राद्वितीयादि
नत्रयकृतिजाता: एकदानंदीवर्द्धनराजाचारणार्षि: दृष्ट: हेस्वामिन्कार्त्तिकशु
क्लश्रुतावस्या: अत्रयोगेदमंमनादिकंउत्सवकर्त्तुंजातं तदाचारणार्षिराह हे
वत्सऋषिमांडल्यौश्रीमुनिसुव्रतस्वामीशीष्य श्रीसुव्रताचार्य: समवसृत: तंनं
त्वश्रीधर्मराजानमुचिवसहितसमागत: तदाहूर्वेदर्षात्तमुचिनावाद: आरब्ध: व १
देनहारित: तदाषक्रंमुत्याद्यमुनीनकंउधावित: तदाशाशनदेवतयास्मंस्तित:त
द्वासाधुन्क्रामयित्वा गत: ततोनमुंचीलेर्जितसत्सदृश्या: हस्तिनागपुरगत
: तत्रपद्मोराजा उक्तलाराज्ञी: तत्पुत्रोविष्णुकुमार महापद्मनामानौ: द्वौत्रा
त्रयक्षत्रात्र: राज्यंदत्तं विष्णुकुमारोदीक्षांलात्वाविहारंचकार पश्चात्महाप
द्मोचक्रीजात: एकदाराजासुव्रते ननमुंचीवरोदत्त: तदानमुचिनाराज्ञयाचि
तं राजासप्तदिनान्यावत्राज्यंदत्तं तदानमुचिना: सुव्रताचार्य: दयःसाध

वसमाचार्यै: प्रोक्तं यंनयंनमुक्ता: ईयरेयास्पत तदाउपउवंक्षात्वा: साधव:।
कार्योत्सर्गकृत्वास्थिता तदाआचार्यैणएकसाधुमुक्ता: विष्णुकुमारआकारि
त: साधुमेरु: चूलीयागत: सर्वेहंतविष्णुकुमारायप्रोक्तं तदाविष्णुकुमारस
हितस्त्रागत: नमुंचीविनासर्वैसत्लोकेवंदित: तदाविष्णुकुमारआह: नो
नमुचीद्विपदींस्वमिंदेहि तदातेनत्रिपदात्रदत्त: तदाविष्णुकुमारेणलक्षयो।
जनयत्रितंशरीरंकृतं वैक्रीयलब्धीत एकवरणसमुद्रेमुक्ते: अपरपश्चिमस
मुद्रे: द्वतीयनमुचेर्मस्तकोपरिदत्त: नमुंचीदृतं: देवतयाउपद्रवि उपस्मर
प्रद्वेत्सवादिकंकृतं तदाचक्रवर्त्तीदयोजनासर्वेनमंतिस्म: तत्रउत्पातउग्रं
तेउन: विघ्नोपणजिनधर्मघतिजाता तदादारंसवर्षंवर्षेदीपोत्सवानवतिउ
न: वीरनीर्वाणत् दीपमालीकापर्वेजाता: चतुर्दशमाअमावस्संपोडशवहर
२उवधियोषधक्रीयते वृद्धादिसुक्तेकर्त्तेक्रियमाणे यसुएंउपार्जिते।
तेनन्मात्रक्षयसुखंवाप्नुवंति: इतिकृत्वा संघतिनृप: घतिवर्षेदीपोत्सा।

ब्रेंऽपतपादिकंकरोतिस्मः आचार्यश्रीसूरिसूरीश्वरादादात् जिनधर्मं
शाप्तः सपादकोटीद्रविंद्रः ५ सपादलक्षनवीनंजिनघरादः ३६ सहस्रद्रीर्णोद्धा
रः ९५ सहस्रविंशलमयप्रतिमा७०० दानशालास्नानः रसत्रागारादिनिर्मिता
ताः त्रिसंघमऽविमहीमकरोत् अनार्यदेशानविकरंमुक्ताः पूर्वसाधुवेषः।
संवंशउसजेषणादिनाः साधुविहारयोग्यान् स्वसेवकरूपान् जैनधर्मेरा
तांश्चाऽकरोत् तथावस्त्रपात्रान्नदध्यादिः पांशुकः क्रमविक्रयंयेऽकुर्वंतिर
अथतानुद्रीपति संघतिरूचिवान् इसादिछलकरणीकृतःस्वर्गगतः इति
श्रीदीपोत्सवकल्पसंपूर्णा॥ २॥ ॥९०॥ अथखनः ज्ञानपंचमीमाहात्मानलिख्य
ते ज्ञानंसारंसर्वसंसारमध्ये ज्ञानंतत्वसर्वतत्वेषुनित्यं ज्ञानंज्ञानंमोक्षमार्गेष
दर्शित् तस्माद्ज्ञानेनोजनापंचमीविधेया तथाहि जंबूद्वीपेभरतक्षेत्रेपद्म
पुरंनामनगरंवर्तते सूरवीरमतीकांतोअजितसेननामराजाबभूवः सर्वलक्ष
णसंपूर्णः यशोमतीनामराज्ञी तयोः पुत्रोवरदत्तोनामसंयोगपोद्यासप्तति

कलानांजातस्तूपालाद्यैःकलितः अष्टदार्षीयः पित्रा पंडितस्यसमर्पितः।
पठनायपंडितः सादरंपाठयति परंअक्षरमुखेनचढति पठनविषयेकादा
र्त्तीः क्रमेणयौवनंप्राप्तः तदावरदत्तस्यशरीरेसमुत्पन्नाः अष्टादशकुष्टेनश
रीरेभानं राजाराज्ञीचमुखः सर्वेपिजनोजिनधर्मदासित चिंतावर्त्तते तस्मि
न्नगरेश्रीसिंहदासश्रेष्ठीवसति तस्यपत्नीकूरतिलकानामा जिनधर्मपरा
यणो तयोः पुत्रीगुणमंजरीसालात्मभान्यं यौवनंप्राप्तः पूर्वकर्मवशात् गु
णमंजरीशरीरे रोगातंकबकुलत्वंचजातं स्वनेमूयत्वंचवभूव एतेसप्त
कोटिद्रव्यमानंवर्त्तते सिंहदासश्रेष्ठनाबकुलांभवकारिणांनिवेदितं नवतां
पुत्राणांपुत्रीदत्तिविवादसंबंधः क्रियते तेकथयति नवतपुत्रीरोगेणपरा
भूताकः कष्टमाप्तानिकाष्टानि नक्षयति कोपिवाणिग्दलंनकरोति श्रेष्ठिन
बकुलनैवैद्यानां दर्शयेतावचिकित्साकारिता परंरोगोपशांतिर्नजाता मातापित्र
मुखः सर्वेपिपरिवारस्तस्याः दुःखेनदुःखितोतिष्ठेत् क्रमेणकस्माद्दष्टकला

निनूतानानोश्रीमद्वर्धमानाबत्व एकदातत्वनगरेश्रीविजयसेनाचार्य
श्रुतरङ्गानयरिकलितःसमागतःसर्वेपिनगरीलोकावंदनार्थंगतःसिंहद
त्तश्रेष्ठिसङ्गतेनोपि तत्रगुरूणांवंदित्वोयविष्टोराजापिसपरिवारःपुत्रस
हितोगुरूणांत्रिःप्रदक्षिणंदत्वासुंछनकानिक्षत्वोपविष्टःगुरुनिर्देशनाम्
दत्ता नोनोनमाज्ञानंसारंहिविश्वेतस्माज्ञक्तिर्ज्ञानसारेषु पूर्वंयस्मादेवोध
र्मसाध्वतत्वास्यायाति नावनाभावनूताःज्ञानेन विनाजीवाजीवादि
नजानंति अतिदुःकरणात् ज्ञानमाराधनीयं येनज्ञानविराधंक्रियते मनसा
वचसाकायेन तदामनसाविराधते मनःशूसंजायते वचसाविराधतेनमूक
त्वंमुखरोगासमायांति कायेनयद्विराधते तस्मात्कुष्टादिरोगाःसमुत्पद्यंते
त्रिनिर्मनोवचनकाययोगेनविराधनायाधनधान्यादिपुत्रकलत्रादिशरीर
संतापादिकानिदुःखानिःप्राप्यंते अस्मिन्नवसरेसिंहदत्तश्रेष्ठिनाभु
क्तं भगवन्कृपयामि मम्पुत्रायुष्यंजन्यंरोगाः शरीरेकेनकर्मणास

DR. BHAU DAJI MEMORIAL

मागता गुरूणांनिवेदितं पूर्वेश्रूयतां धातकीखंडद्वीपपश्चिमेपूर्वदिग्विभागे खे
टकनगरेजिनदेवश्रेष्ठीवसति तस्यभार्या सुंदरीतयोः पंचपुत्राः प्रासपाल
१तेजपाल२गुणपालश्च धर्मपालश्च धर्मसारश्च चत्वारःपुत्राः लीलावती१सि
लावती२रंगावती३गंगाश्च जिनदेवश्रेष्ठिना पंचापिपुत्राः पंडितस्यपवनार्थं
लेखशालायांमुक्ता तेऽन्यदा पंडितः पवनार्थंशिक्षांददातिनेरुदंतोमात्रा
समीपंगच्छंति माताकथयति यत्तेन किंत्वयोजनं मातापंडितस्यप्रत्येकं
ददाति यद्दिकाखल्लकादिपदलकादिप्रत्येकंपयं क्षालयंति पुत्राणांकथ
यति पवनार्थंमागच्छतः स्त्रीमामेवकुर्वंतुपंडितमपिकथयति तदायाणेनास्फ
लनीयंतस्यशिरः जिनदेवश्रेष्ठी किंकरोति पुत्रानपिमाकुर्वंचनंकुर्वंतु सर्वो
पायकाः ततःश्रेष्ठिनाकथितं नोदेपुत्राणांपवनंविनाकोविकल्पोनदास्यति
व्यवसायंकथंकरिष्यति सुंदरीकथयति अहंकिंजानेयूयंजानीतः श्रेष्ठि
नाश्रेष्ठीदृक्षेतः इतःश्रेष्ठीस्वपतिंनित्यंगयति स्वकीयंउल्लंप्रयति नित्यंश्रा

र्म्मकार्य्यंकरोति यंत्रापि पुत्रायोदनंद्यात्मा: कोपिकर्मानददाति यतः मूर्खेनि
र्धनदुरस्थ सूरमोक्षानिलाषिणां स्त्रियणाधिकवर्षाणा मेषांकर्मानदीयतेस्या
णियकृणमयोग्पाः तवदोषेणमूर्खोजाता पद्दिकायदलकादि अग्रौत्वयाङ्गा।
लितं तवदोषएवश्रेष्टीनीसुदरीनणति ममदोषः स्वल्पाज्ञोपिनतवैवदोषएव
श्रेष्टिनाननितं रेदुष्टयापि दुस्वयमेवदोषंकृत्वा ममसन्मुखंवदति सासुंदा।
रीसन्मुखंवदति तदपिता पापिष्टः येनत्वंएवंवत्कृशिक्षितः एवचनंश्रुत्वा क्रो
धेनजिनदेवश्रेष्टिनाउपलोष्टमुक्तः तस्मात्तवणेलग्नः सामृता तवपसुदरे।
समुत्पन्ना पुत्रीजाता पूर्वभवज्ञानविराधनयारोगोत्पत्तिर्जाता ततःगुरुणां
वचनंश्रुत्वा गुणमंजर्यो जातिस्मरणंसमुत्पन्नं पूर्वभवस्वरूपंसत्यंज्ञातं श्रीतो
पचारेणस्वस्थाजाताः श्रेष्टिनागुरवदृष्टा एतेरोगाकथंविलयंयांति गुरुणाभी
णतं यदमंनाणंतमुदयाइतिवचनात्प्रथमंज्ञानभक्तिः क्रियंते अतःपंचमी।
तपउपवासादि वसाख्यानंकृतः विधिना जिनदेवेनोक्तं कोविधिंकथ्यतां।

शुक्लपंचम्यांश्रीज्ञानपुस्तिकांपद्मलकेस्थाप्य श्वेतधान्यमयंस्वस्तिकंकृत्वा
पंचवर्त्तिकंदीपंकृत्वा पंचफलान्यग्रेदद्यात् क्षंते अनयारीत्याशुक्लपंचम्यांपंचा।
वर्षाणि पंचमासाश्चसाध्याः आराधनीया यदिसामासेशुक्लपंचमीकर्त्तुना।
शक्नोति तदाकार्त्तिकमासेशुक्लपंचमी यावज्जीवमाराध्यावर्षेवर्षेयतिए
कापंचमीयावज्जीवंक्रियते तदारोगोपशमोभवति सौभाग्यंलावण्यंरूपवि।
शेषादिगुणः प्राप्यंते सद्बुद्धिपरिवृतोभवति जीवःपुत्रपौत्रादिकं मतिज्ञा
नादिज्ञानपंचकंबुद्धिर्बोजलाभवति इतिगुरुवचनंश्रुत्वा जिनदेवश्रेष्टीव
दति भगवन्विधिः कथ्यतां ममपुत्रः त्राक्षिनीस्ति रोगेणवलक्षावकुसरा
कार्त्तिकपंचमीयावज्जीवंकरिष्यति विधिकरणंमे निवेद्यतां श्रीविनयसेन
पाचार्यः दिनेपद्मकंमंत्रयित्वा पंचपुस्तिकामुखा शुभैःपूजयित्वा अग्रेक्षपे
क्षेयंकृत्वा पंचवर्णधान्यानिदौ क्षंते पंचसंख्यैः पंचवर्णैः पद्मान्यानिदौक
येत्पंचवर्णैपंचफलानिदौकयेत् पश्चात्गुरुसाक्षिकंव्रतारंभमानंक्रिय

ते तस्मिन् दिने उंनमो नाणस्सहिसहस्त्रश्रीलरशतंवायुएपते यदा पंचमी।
दिनेयोषदाविनाकिमविकार्यंनभवति तदापारणेसुसर्वंडौकयित्वापारणकं
क्रियते उद्यापने एषारीतिःतवकथिताऽस्ति एववचनंश्रुत्वा श्रेणिउआयुएमं
जर्यंतिपत्रंवचनंतस्मिन्समयेतत्रोपविष्टेनराज्ञा। गुरवः दृष्टाः केनगव
न्नमप्रसुत्रस्पवरदत्तस्यौवनस्थमये महाव्याधिसमुत्पन्नः यत्रतेविनागच्छ।
ति कस्यकर्मणोविपाकः गुरुणाकथितं हेमहाराजश्रेणिकसुत्रस्पूर्वभवो
जंबूद्वीपेभरतक्षेत्रेश्रीपुरंनामनगरे वसुनामाश्रेष्ठीतत्रवसति सुश्रीवसुसारो
लक्षसुश्रीवसुदेव तौद्वौयोवनस्थौ एकदावनेक्रीमार्थंगतौ श्रीमुनिसुंदरसू।
रिणावनमध्येस्थितेनवतिद्रोधोदत्तः यतएतत्तस्यनमध्याह्ने यन्मध्याह्नेनत
न्निशिनिरीक्षतेनवेस्मिन् दिवसेमार्योनामनिस्पता २ इतिवचनंश्रुत्वा त्रयोक्षे
जनिमहांतवास्मितत्वेनक्षाम्मोदारित्रंगृहीतं लक्षश्रीतावसुदेवेनयोगादि।
कंवहित्वा श्रीसिद्धांतसमुद्रवराख्यं श्रुतः पावतोनिर्णयित्वा गुरौर्यो।

ग्योयंज्ञात्वा वृद्धदेवस्याचार्यः पंचशतसाधूनांवाचनांददातिएकदाशयना।
नंतरंसंस्मारकेक्षमः तदेकः गुरुणांसमीपेसिद्धांतस्यार्थंदृष्टवान्तस्यार्थं
कथिते तदाद्वितीयसाक्षन्नागतः तदाकिंविनिद्रायमाणेनवक्षि साक्षना।
गुनःदृष्ट कथितंवदंयदार्थं एवंतदास्वमनसिखेदमापन्नः विंतयतुलग्नः।
अहोमयहहन्नातावठितोनास्ति महामूर्खोस्मि तस्मसमीपेकोविकिंचिन्न
इच्छति समाधिपरोविद्यते ममापिमूर्खत्वंनवति तदासुचिरं मूर्खत्वेबल्वोगुण
२ दर्शंतेदृतः मूर्खत्वंहिसखेममापिसुचिरंयस्मिनयदृष्टोगुण निश्चितो २ बुद्ध
नोजनो २ त्रयमानाश्च नक्तंदिवाज्ञायकः ४ कार्याकार्यविचारणंधवधिरोय।
मानायमानेसमः ६ आयेणमयवर्जितो७ दृढवतुः ८ मूर्खसुखंजीवति एत्र
तःपरमहंनैवयगामि एकंपदंकस्मापिनकथयिष्मे तदनंतरं क्षदशदिनानि।
गुरूणामौनमेवकृतं पश्चादनालोयक्रितएवमृतः सवसुदेवाचार्यआसीछ्
२ नेनमृत्वा श्रांतोमानसरोवरेहंसोजात तदनंतरंतवसुश्रीऽयंसत्वोपार्जि

तत्कर्मणाश्रीज्ञाननिंदयाश्रूर्खत्वमागतंसर्व्वांगेशरीरेरोगःसमुत्पन्नःगुरुनिर्निवेदिते वरदत्तस्यसर्व्वभवस्मरणतातःजातिस्मरणंसमुत्पन्नंसर्व्वंविज्ञातवोज्ञाताराज्ञाणुस्तूनत्रयच्छ रोगस्योपशांतिर्यथानवति तदुपायंकथयितुंगुरुनिःकथितंनोवरदत्तश्रूयतांममवचनंसिद्धांतसारंजइरोगइआयंके उववन्ना आंबिलाईयं जोकुणइनावसुद्धी पसोसव्वसमीहियंपावइ १ वरदत्तेनराजउत्रेणनिवेदितं हेभगवन्ममत्वत्तोन्यान्यकरणेशक्तिर्नोस्ति परंकिंकुर्वे गुरुणोक्तं जइजइकुणयजीवो पंचमीवन्नीमाम्मेसोज्झवणाकरेइवरसंमि पंचमी॥ यगाविहिणा कथमाणेजावज्जीवं अणेगसरकाणंसरनोगमकयनोगइ यंतुनिवुणरिछविछारं पाविऊणंसुखंपाविहीजीवो आलायकःतउवरद त्तेणपंचमीगहिया गुरुसमीपेपंचवर्षाणिपंचमास्याश्च शुक्लपंचमीविधिना॥ करिष्ये वरदत्तेनएकएवनियमोएषगृहीतः परंकार्त्तिकपंचमीवर्षमध्येएक एवयावज्जीवंकरिष्ये विधिनोक्तप्रकारेण तदाराजानमणति गुरुसमीपेमम१

कार्त्तिकपंचमीयावज्जीवंनवत्तु अतः सुरीजनेनकार्त्तिकपंचमीगृहीता॥ समाधिविहितलोकेरवि कार्त्तिकपंचमीगृहीताविधिनाएवंसर्वेमेवश्रुत्वा पंचम्याद्यवधार्य समस्तश्रीसंघः स्वगृहमागतसर्वोविलोकोराजवृत्तिका॥ स्तवस्मिंसोद्यमोऽभूत् परंकार्त्तिकशुक्लपंचमीदिनेवर्षेषणापर्वेवन्महोछ वोनवति तदाउछमनंविधिनाकृत्वाअसनादिकंदत्ताति उंनमोनाणस्स ए॥ कसप्तस्यअष्टोत्तरशतंवायुष्पतां राजपुत्रवरदत्तस्यतयःजनावात् सर्व्वे रोगाविलयंगताः शरीरेरूपवान्जातः अमदेशसंबंधिनो राजपुत्रअष्ट सप्तस्यसंख्याकाः सयंवरेसमागताः अश्रेष्ठीपुत्रीगुणमंजरीपंचमीतपः॥ करोति पूर्वभवसंबंधीज्ञानावरणीकर्म्म सर्वेविलयंगतंरोगाः सर्वेक्षयंगत १ रूपवतीजाताः जिनधर्मवासितः जिनचंदनामावरोजातः महिमामहेनवि वाहेसमं जनितौ द्वौयावज्जीवं कार्त्तिकशुक्लपंचमीतपः कृत्वा विधिना मोऽझवणानिर्मायकृत्वा वैजयंतविमानेसुरोजातौ वरदत्तस्यजीवश्च्युत्वा

शुभलावतीविजयेखंभरीकिएपानगर्यां अमरसेनोनामाराजावर्त्तते तस्य
लीगुणवतीनाम तस्याउदरेसमुत्पन्नः सुरसेननामासपालयमानोद्वादशव्रतधा
यः सप्तजनरूपलावण्यकलावान्समजनि पित्राराज्यंदत्त्वाश्रीसीमंधर
स्वामिन्नुपदेशंश्रुत्वा पुत्रस्यराज्यंराज्यंदत्त्वाप्रव्रज्यागृहीता एकंवर्षसह
व्रतंचारित्रंपालित्वा केवलज्ञानंसमुत्पाद्यमुक्तिंगतः गुणमंजर्योजीवो विमा
नात्च्युत्वा रमाद्वियविजयेशुभायांनगर्यां अमरसिंहराज्ञोअमरवतीना
म्न्यांपत्न्यांसमुत्पन्नः पुत्रत्वेन कालेनवर्द्धमानपुत्रोजातः सुग्रीवनामइतिदत्तः
विंशतितमेवर्षेपित्राराज्यंदत्तं पितापरलोकंसमाधितवान् सुग्रीवराज्ञश्च
पुरुषीतसहस्राः पुराजानाश्चांतेकेवलज्ञानंचारित्रंसहितंपूर्वलक्षमेकं
केवलंचपालयमुक्तिंगतः इहैकादशीकल्पेपंचमीमहातपविषयेवरदः
गुणमंजरीकथानकंसमाप्तं॥छ॥ इतिश्रीसौभाग्यपंचमीतपोपरिकथानकं

॥श्रीगुरुभ्योनमः॥ ॥श्रीवीरंनत्वागौतमःपृच्छतिभगवन्मार्गशीर्षशुक्लैकादशी
कारणेकिंफलंभवतितदा पृष्टेश्रीवीरःप्राहगौतमशृणु यथाश्रीनेमिनाथस्य
गणेधोक्तं तथाहि द्वारिकायांश्रीनेमिरेकदासमवसृतस्तदाकृष्णोवंदनार्थंग
तः नेमिंनत्वाकृष्णः पृच्छति भगवन् षष्ट्यधिकशततमत्रयस्त्रिंशद्दिनमध्येतद्दिनमा
दित्यतो यस्मिन्दिनेकृतंतपोव्रतफलंभवति तदानेमिनाथस्याग्रेमार्ग
शीर्षैकादशीशुक्लदिनेकृतंतपोव्रतफलंस्यात् कथंतत्रपंचाशत्कोटी
नांकल्याणकानिजातानिसंति पंचशतातीतचतुर्विंशतिसत्कानि पंचाशदना
गतचतुर्विंशतिसत्कानि पंचाशद्वर्त्तमानचतुर्विंशतिसत्कानि एवं सर्वेशात
मेकंकल्याणकामभूवन् तेनैषाएकादशीउत्तमाभगवन्तस्यामेकादशपांकिं
कर्त्तव्यं अत्रोपवासेरात्रौयौषधयाद्यं चतुर्विधाहारत्यागवान्नः कार्यः मौनंचकार्यं न
तनंगुणनंविनानाम्नः किंप्रविक्रमं पारणकदिनेगुरुसमीपेयौषधंपारयि
त्वा ज्ञानमर्चयित्वाजिनगृहेदेवान् वंदित्वा गृहेगत्वासकसंविभागपारणंकरोति।

एवंद्वादशवर्षीणियावत्करोति एवंतयसिपूर्णेउद्यापनंकार्यं पुनः कृष्णःपृच्छा
त भगवन्पुरात्वेनाप्येकादशीतपःकृतं तदाश्रीनेमिनाथेनोक्तं सुव्रतनामाश्रेष्ठ
ी मार्गशीर्षशुक्लैकादशीकरणेनशिवंप्राप्तः तथाधातकीखंडद्वीपे दक्षिणभर
तार्द्धविजयपुरंनामनगरं तन्नगरेवर्मानामराजामायीप्रजापालकस्तस्यभा
र्याचंद्रवती शीलादिगुणसंपूर्णा तस्मिन्पुरेसुरोनामाश्रेष्ठीवसति कदा
मान्जिननक्तोपुरुनक्षिः अन्धिधावप्रकुकारीवैश्यादिगुणान्वर्सते अथ
दासूरेणपुरुमिलितेसतिपुरुपार्श्वेदृष्टः भगवन्धर्मआदित्मतां येनकर्मेद्वा
यःस्यात्तदापुरुनिरेकादशीतपः कारणमादिष्टं तदातेनकृटंबेनमार्गशीर्षशु
क्लैकादशीतपः करणमादिष्टं द्वादशवर्षीणियावत्तयः कृतं तदनंतरंउद्यापनं
कृतंसाधर्मिकवात्सल्यंसंघपूजाचकृता निश्चलोजातः रोगेनमृत्वातेनपुण्येन
एकादशमेआरणकल्पेप्राप्तः तत्रएकविंशतिसागरोपमाण्युः पालयित्वा
ततश्च्युत्वा जंबूद्वीपेभरतक्षेत्रेसोरीनगरेसुदत्तस्यश्रेष्ठिनः प्रीतमतीभार्यो

MEMORIAL

यांउदरेपुत्रत्वेनोत्पन्नः सनवमाससार्द्धसप्तदिनैः मध्यरात्रौजनितः तस्मिन्
जन्मस्थापनेनिक्षनंनिर्गतं तेननिक्षनेनप्रतीयान्जन्मोत्सवः कृतः तस्मद्दशमे
दिने सर्वकुटंबभोजनपूर्वं गर्भव्रतपालनदोहदपूजनेनसुव्रतइतिनाम स्म
रणितं तदनंतरंसवर्द्धमानः पित्रासर्वकलंगृहीतश्च यौवनंप्राप्तस्तदामहद्धि
कश्रेष्ठिनां एकादशकन्यापाणिग्रहणंकारितः तदनंतरंतस्मिन्गृहेनारी
भारोपश्रेष्ठीनिश्चिंतोधर्मेवत्तस्तः शांतेऽनशनेनमृत्वादिवंगतः सुव्रतश्रेष्ठः तद
नुसुव्रतश्रेष्ठीपुरी एकादशकोटिधनस्वामीलोकमानोराजमानश्चजातः अथै
कदावनमध्येशीलसुंदराचार्याश्चतुर्ज्ञानिनः धराः समागताः वनपालेनावा
गमनंज्ञेयं तदावंदनार्थंराजासपरिवारः सुव्रतश्रेष्ठिसहितःसमागतः ध
र्मोपदेशंदत्तः तन्मध्येमार्गशीर्षशुक्लैकादशीवर्णनंकृतं तदासुव्रतश्रेष्ठिना
मूर्छाजाताः जातिस्मरणसमुत्पन्नंतेनपूर्वभवस्मरणं मार्गशीर्षशुक्लैकादश
ीआराधते ततोआरणेदेवोजातः ततोहंसुव्रतश्रेष्ठीजातः तदाश्रेष्ठीदृष्टंनग

वृनंधर्मनादिश तदागुरुनिसक्तं इर्वनवेएकादशीमेवकृतः ततःसकुटंबेन।
श्रेष्टिनातथाराधनायउद्यतः एकदावीरेलोकिमुखात्श्रुतः श्रेष्टीसकुटंबो।
मौनीषधकारीकेनाप्यजल्पन्तिष्ठति तदावीराधाटीकृत्वा श्रेष्टीगृहेप्रविष्टा
:रात्रौतदंधकारेसति बहिरग्निमानीयोद्योतःकृतःश्रेष्टीकार्य्योत्सर्गेस्थितोद्व।
क्षा अग्निकायविराधनामेवध्यायन्नास्ते तदावीराश्रेष्टिधनंगृह्णंति तदाशास
नदेवताया: सर्वेस्थंभिताया: लेख्यमयाइवचित्रगतानराजाता श्रेष्टिवृतंन
मंननवति एवंप्रभातसमयेधर्मशालायांगत्वा गुरुणासमयेवौषधंपारयित्वा।
ज्ञानमर्च्छित्वादेवान्वंदित्वागृहेसमागतः ततःश्रेष्टिनावीरान्तथैवस्थितान्।
पश्यति लोकैराज्ञेनिगदितं राज्ञावीराणांबधनायनरावेषिताःश्रेष्टिचिंतयति
वीराणांडःखंमाभवत्तश्रेष्टितपः प्रभावाज्ञेयिस्थंभिताः ततःप्रभातसपरिवारो
राजासमागतः ततः श्रेष्टिनाउवरवस्त्रादिनेटिंकृत्वा वीराणामुभयदानंमार्गि
तंराज्ञादत्तं श्रेष्टिनोक्तं सर्वेयिस्वस्वगृहेव्रजतदादेवासुक्ताःस्वस्वस्थानंगताःरा

त्रौतेकस्मान्नमुक्तारात्रजाइत्युक्तेनियमंननमं तदाहृष्टोराजाश्रेष्टिनंयरिधाप।
यतिश्रीजिनधर्मउद्यंसाजाताः पुनरेकदाएकादशीदिनेगृहस्थितेनश्रेष्टिनावौष
धीगृहीत्वामौनंकृत्वाकायोत्सर्गोस्थितोस्ति तदानगरेऽग्निर्लग्नः लोकाश्चर्द्विष्ट
त्कारंकुर्वंति तदाश्रेष्टीगृहान्निर्गतेनाग्निनाश्रेष्टिनोगृहंदृष्ट्वा वह्निरिकायउद्यापि
स्थिताःश्रेष्टिसंबंधिसर्ववस्त्रमुक्तालग्नेनगरंप्रज्वलितंदेवगृहंवौषधशालांवि
मुक्तासर्वंदग्धं जातेलोकाजल्पंतिश्रेष्टिनः किमपिनदग्धंकुरुषेजनावात् तत्श्रु
त्वाराज्ञः श्रेष्टिगृहागतंवस्त्रालंकारादिनासत्कृतः जिनधर्मउद्यंसाजाताःय
तः धर्म्माज्जन्मकुलेशरीरपटुतासौभाग्यमायुर्बलः धर्म्मेणैवनवंति निर्मलय
शोविद्यार्थसंपत्तयः कांताराच्चमहानयाच्चसततंधर्मेपरित्रायते धर्मेस म
युपासतोवरनवेस्वर्गोच्चमोक्षंपदः ततोऽनंतरंउद्यापनंकृतं एकादशसंख्या
यासर्ववस्त्रौकितंसाधर्मिकवात्सल्यंसंघपूजादिधर्मंकृत्वा यतः सत्वेनधा
र्यतेपृथ्वी सत्वेनतप्यतेरविः सत्वेनवायतेवायुः सर्वंसत्वेप्रतिष्ठितमितिश्रा

धैर्यं हृदावस्थाप्यांमनसिचिंतयति मयाजन्मपर्यंतंश्रावकव्रतंपालितं मौनैका-
दशीतपोविशुद्ध्यापनादिप्रकारेणपूर्णीकृतंअथसंसारअसारः दुर्लभाद्या
त्याज्यइतिगुरुसमीपेयः दीक्षांगृह्णते तदाजन्मसफलंभवति इतिमनोरथे-
जातेसमागताः गुणसुंदरसूर्यश्रुद्धोनिनः तरणतारणसमर्थाः क्षमाश्रम
णाः तद्वंदनार्थंसर्वेविलोकागताः यथाश्रीपाक्षिकसूत्रेइमस्सथम्मस्सके
वलिपन्नत्तस्स इतिकलमुच्चरान् ततः सव्रतश्रावकोविसंसारमयाद्वि
ग्नचित्तः सन् आलिंगेणंतेपलिंगेणंतेलोएइत्याद्युच्चारणमाश्रित्यं
अहंदीक्षांलाभामिगुरुनिरमुखं मावतिबंधंकुरुगृहेगत्वागृहमापारंभत्रे।
श्रारोप्य सत्वरंमस्तके आनिजविलंबयीकृत्वासंवेगाद्भुतंललौ अनुव्रजि-
ता एकादशाविस्त्रियः शीघ्रमेव तपोविशेषकार्यनिरतीचारंसंयमंपालय
ति अस्मदैकादशपौनेनस्थितेसुव्रतऋषिः मिथ्यादृग्देवः सुव्रतमुनिकी-
र्त्यर्थंकस्यापिविद्याग्रेः कर्णयोः वेदनाकृता बहूपचारेकृतेपिवेदनानशाम्यति

तदनंतरंदेवेनसाधुदेवसंक्रमेणतेनोक्तं यदिसुव्रतऋषिस्वपाश्वयाद्भुत्यो
ति श्रावकमाकार्यौषधंकारयति तदाआरुग्निरोगः स्यात्तदवसरेश्राद्धैः तद्-
स्मसुव्रतऋषिः कथितस्मतस्मासाधोरौषधंकुरु सुव्रतऋषिरौषधंनकरोति
व्रतंनगयेनमयैवदोषः यन्मयापतस्मकथितंनकृतंएवंनावंनावयन् कर्मक्ष
यंकृत्वाकेवलंज्ञानः तेनदेवेनकेवलीमहोत्सवः कृतः बहून्नमान्व्रतिनो
ध्यांतेसलेखनाकृताकेवलज्ञानमाप्तसमोक्षंप्राप्तः इतिसुव्रतऋषिकथा।
नकंश्रुत्वाकृत्वाचैकादशीमाराधतीर्थंकरकर्मनिकाचितं इत्यादिवीरेणो
क्तंनिशम्य गौतमादयः सर्वेविनमनीयाः एकादशीमाराधनिद्योद्यमानवन्
इतिश्रीमार्गशीर्षशुक्लैकादशीकथानकंसमाप्तं॥ ॥अथपौषदशमीमारभ्या-
नंलिख्यते॥ ॥अनिनवमंगलमालाकरणंहरणंदुरंतदुरितस्य श्रीपार्श्वनाथ
चरणंयतियन्नोनावतः शरणं १ मा॰ अहंश्रीपार्श्वनाथचरणंशरणंनावतः य
तियन्नः आश्रितः किं॰ शरणंरक्षकं पुनः किं॰ अनिनवानांमंगल मालानं २

करणं पुनः किंच दुरंतदुरितस्मरणं यतः श्रीपार्श्वनाथस्मरणेनापि सकलम्
मनोवांछितार्थोदयो भवति यतः तद्दुस्मरंतलकंतिकल्पिवरवल्लकुलल्लद्दिद्द।
त्यादि येषांश्रीपार्श्वनाथानांपादस्पर्शनतो गंगानद्यपि पवित्रीजाता तत्कथा श्री
हरिवंशपुराणेऽपि उक्तायलिखते। एकस्मिन्नवस्तावे गंगादेवी इंद्रसभायांग।
ताः इंद्रेणसन्मानंनकृतं तदाविलक्षीभूय यावद्भवनेतावताइंद्रः समुत्तस्थौ।
आयाहि गंगादेवि गंगयोक्तं भवतांदृष्टिः साग्रजेषुयुवतिषुअस्मासु किंच।
योजनं ततः इंद्रेणोक्तं भवच्चिंताचक्रियतेकास्माच्चिंतेइतिहृष्टे इंद्रोऽवादीत्।
अस्मिन्संसारे स्त्रीहत्यादि महापापंकुर्यात् अकार्यंचविधायत्वयिस्नानेन।
सर्वंपापंत्यजंति तानिपापानिभवत्साकृत्यक्षोप्यानीति तदागंगोवाच मया
सर्वेपापानिविष्णोपादेयदेयानि यतः विष्णुपादोदकीगंगेतिस्मृतेः परमेश्वरया
दस्पर्शात्सर्वपापानांमुक्तिः स्यात्तदाइंद्रउवाच त्रोतासिगंगे यतः कौरवपांड
वयुद्धेपांडवाः स्वबलेश्लाघंति तदाकृष्णेनोक्तं भवद्भिरहंकारोनकर्त्तव्यः य

तोक्तवः दृष्टव्यः तेनोक्तं मयाकस्मापिबलेदृष्टं केवलंमदर्शनवक्रमेव कौरा
दानांशिरांसिचुलावं ततः कृष्णेनाशादशाक्षोहिणीमरणपापनाशेनपादेगंगा
क्षता यतः ममपापंप्रक्षालनेगंगाकरिष्यति ततःपुनरपिगंगोवाच अमदपिपा
पमोचनबलमस्तियथाईश्वरमस्तकेमयास्थीयते मदीयंपापमीश्वरमस्तकेस्थ
स तत्रायीद्रः प्राह त्रोतायियतः ईश्वरेणत्रिनयनः पंचमंखवक्त्रैश्चलेनवि
लमतोद्वलेपातकंलग्नंतस्पृष्टयेत्वांमस्तकेस्थापयति ततो गंगाप्राह ममप
रत्रायांकोमेवंविधपुरुषः आयास्यति सपवित्रीविधास्यति परदारपरद्रव्यप
रद्रोहपरद्रुखः गंगाप्राह कदागत्व मामयंपापयिष्यति १ तदेंद्रेणोक्तं एवं
विधः स्वर्गेपातालेकोपिनास्तिमनुष्यलोकेपिनवर्तिष्यतिवा तदातद्विलोकना
र्थंगंगासहस्रमुखीजातः अमदावाराणस्यांश्रीपार्श्वेऽपारोदृष्टः तदावाणा
रस्यामागत्यस्थित्वा श्रीपार्श्वनाथचरणप्रक्षालनात्सर्वेपापंगतं अतएवव
णारसीपार्श्वपंचक्रोशंयावत्गंगायांस्नानेनपापंतिष्ठति एतादृशः श्रीपार्श्वनाथ

तिमालंकृतामापिस्नानामपि अष्टोत्तरशतघणानितत्रच्छमत्कारोत्पद्यापि
अंतरिक्षस्थपार्श्वनाथादीनिनमज्जननमस्कृतानिवृंजितानि सकलापदांहर्ट्।
णिस्करवसंपदाकर्ट्णिर्यंति तत्रापिसपादलक्षदेशे श्रीफलवर्द्धिकायामेऽरि
स्मिन्दिवसेऽतीवबहुजनसमुदायोत्सवविधश्रीसंघमिलनंबभूवसमवसच्च
दृश्यतेतरामिनितत्संबंधेलिख्यते श्रीविक्रमादित्यराज्यात्वेदसप्तसप्तद्वि१७॥
धमितेवत्सरेश्रीदेवसूरयोजाताः वटगबनायकाश्रीअर्बुदाचलसमीपेटेल
ग्रामसीमनिलुंकनीयावदृक्षाधोलागेश्रीउद्योतनसूरिभिः वशास्त्रमुक्तंशी
देलायांसर्वदेवादयोऽष्टौशिक्षाः सूरिपदेस्थापिताः ततोवमगछोजातः बृह
त्तपोवायेनचत्तुरशीतिवादे नांपतिः क्षमुदवंशेयिजितः तेषामीबंनअष्टनव
लुद्रएनगवत्रआरहुजिनियसैवसोलपरदहनदद्दरसत्तगंधहविजिनियजि
निदिगंबरसत्तचारिखनियएएछइजोईयदरइकधीवरप्परइकनिच्चपैन्नूमि
णनिअइकनोइअर्धनाकुमुदचंदयजिनसविअणहिच्चउरजवआविओ१

वमगछतिलयपक्षदेवसूरिक्षमुदमकलाश्रिय २ तदानंबरस्वयंमारिकोद्भि
नीमाणक्यहीत्योयंचपक्षाश्री इग्यारहथेरुहमसीसइनिबयासीबलददमे
वियारिकम्मकरयंचबक्षलरअकलक्कयणवीसदमछईलक्कबक्षलरताव
मरबलछपूरचिरुदमरकासणवाहणलिउं वमगछतिलय पक्षदेवसूरिनगा
उवलिनगोकीयो २ अमदाश्रीदेवसूरयः मेरुतानगरेचतुर्मासीस्थिताः तत्र
श्रावकाएवंचक्रुः मारुमानअवणंनिनोकअगतिर्निसंशुरोर्वदनं तवास्मान
विधायमागमगिरांविज्ञेचिरंस्थापनं कल्याणाकानमात्मशक्तितयासंवत्स
रशतं श्राद्धजन्मफलंसदेतिजगुरुः श्रीसूरियादांतिकं २ अथश्रीसूरय
श्चक्रुरूमास्मानंतरंफलवर्द्धिपुरेमासकल्पकरणायगताः तत्रनिःस्वःश्राव
कः पारसशास्त्रांतरेधंधलानिधः तिष्ठतिश्रावकगुणोपेतः श्रावकगुणाश्च
एकुक्कंयोगशास्त्रे न्यायसंपन्नविनवः शिष्टाचारप्रशंसकः कुलशीलैः सार्द्धं
कृतोद्वाहैरसगोत्रजैः २ पापभीरुः प्रसिद्धंच देशाचारंसमाचरन् अवर्णवा

दीनक्षाविराजादिषु विशेषतः ,२ मयमायोचितंकुर्ह्म् येषांविज्ञानुसारतः अ
ष्टविधगुणैर्युक्तः श्रण्वानोधर्ममन्वहं ३ दीर्घदर्शीविशेषज्ञः कृतज्ञोलोकबछ
नः अलुब्धाः सदलः सोम्यः परोपकृतिकर्मठः ४ अमदासपारसश्रावकः बहिर्भू
मौगतः तत्रपाषाणकूटंअम्लानकुष्मंमितंदृष्ट्वाचमत्कृतः शास्त्रांतरेणस्वगावं
ऊधंरहितंदृष्ट्वागौपालस्यान्तिकंगतः आह इयंगौरण्येगत्वातृणान्नक्षयित्वा।
ततः पश्चात्स्वयंऊधंमुंचति नात्रकश्चनएतांदोग्धितोविस्मितः श्रावकः तंगो
पालमपेक्षत्वा गोरक्षतौगतौ गावंपाषाणकुंजेअश्रविणींदृष्ट्वाक्षुवंविक्षणंविज्ञ १
यगृहेसमागतः सुरुःशिष्यगुरवेपितत्स्वरूपंचज्ञापयतं उदेशकुपागताआर्हती।
यतिमाकाचिन्मूनं तत्रयतिमादास्थितिविरहपांतः सातिशायकास्नातायामास्थु
तत्रश्रीपार्श्वनाथयतिमाशाक्तनैः कुपैःप्रेरिताभाकुर्वृता ततःअत्यादंबरस्तूर्वे
कंस्वपुरेआनीयतृणगृहेस्वगृहेमहोत्सवंसपारसश्रावकःनित्यंपूजयामास
एवंक्रियत्यधिकालेगतेबिंबाधिष्ठायकोमंतरः श्रेष्ठिपुंगवंस्वप्नेजगादएतस्माः।

यतिमायाःआसादंकारय ततःसशाह स्वामिन्नुत्तमंनास्तिविज्ञानादात्कथंदेव।
गृहंनयतिउत्तमाधमेवस्यर्वेकार्यं ततःसमंतरःआह शृणुउत्तमोयायंयतिमाया
:पुरोलोकेढौकिताः स्वर्णीसर्वेनविष्यंति मत्स्यनादात् एवंविधंचैत्यगृहयोग्यंतेवि
क्रेनविष्यति परमेयंवार्त्तानकस्यापुरेनिवेद्याचेद्दिष्यसि नतदास्वर्णीप्राप्तिःन
विष्यति तेनउत्तमेणदेवगृहंनवंच शुभदेवः तिरोभूत् पारश्वोपितथाकारित
: ऋषाजनैर्गृहंशृंगंजातं अग्रेमंडपत्रितयं नानाविधचित्रिकामंडितं पूरि
स्तंभसुंदरविशालवलभीमत्तवारणैर्विराजितं पांचालिकृत्यनववनवविधि
क्षितं नवीनचित्रितं मेघादिमंडपमयंतोरणश्रेणिसंयूतं वामदक्षिणयोर्धर्मशाल
युगलेनमंडितं कतिभिर्दिवसैः स्वर्गविमानसदृशंदेवगृहंजातं एवमेकपार्श्वेशु।
खेनयादृशंचैत्यंतथाविधंशेषदिक्त्रयेपिचकारयिशुः कर्त्तुमारब्धवान् ता
वतालघुत्रेणैकदाअत्यायतात्सष्टं तातकुत्रास्तिविज्ञपास्तिस्तव केनउत्तमेण
चैत्यंकारयति तदातेनोक्तं अरेपुत्रनास्तियाउअनास्तियंबरमितिवस्तादेषः २

MEMORIAL
DADA HAU

पिकथावऋमा श्रावकगुणांतर्गताऽनरपिंडत्रेणभोजनाकरणग्रहवताऽतिनि
बंधेनऽष्टः जलपानास्नानिग्रहःकृतः पारससाक्षःतद्व्यतिकरमुऋवान् ततो।
मंतरेणतेऽकृता ऋकृता एवकृतास्त्रितंदेवगृहकृत्यं ततः श्रीदेवसूरिश्वपदृक्कं
कजवनाकरैः श्रीमुनिचंऽसुरिभिः वेदाऽनेत्रक्षिति १२०४ वर्षितेवर्षे ऋयंघास
१६ः व्यतिष्टितः शास्त्रातरानुसारेणश्रीधर्मघोषसूरिभिः शत्रिंजयगलशृंगे ११०२
संज्ञेव्यतिष्टितः तच्चैत्यमनुऋमेणकलवर्द्धिकातीर्थंजातं ऋथसमंतरः नृसिं
हरूपेणव्यतिमारब्धयति तदाराधनोपायः श्रीमजिनवल्लभसुरिभिः कृतकल्प २
विज्ञेयः यथासऽयमनोभवति तदाऽदीयगृहस्थः मौलगनेगृहादायातिवंचदृ २
ति कलिकालेपरतीर्थिकानांविस्मयंकुर्वन् कपाटंनस्थापयति कपाटदानेपि।
मंजनंतद्विस्मयाकृतालोकाः पौषदशमीदिनेमिलंते तत्स्नात्रजलेनाक्षिरोगाः।
ऊरुरोगा ज्वराश्चसर्वेविनश्यंति सर्वेरूपेणश्रीपार्श्वनाथोऽयंतरीनरीवृत्यते १
कालेनशीरवानोमालवात्समागत्यचैत्यखंमनंचकार ततोऽमराजयाऽकबरा ज

बानशासादंशाब्दचैत्यघरंशरशरतिथिः १५५५ मितवर्षेचसंतप्तासंविजयायांगु
रौकारितवान् एवमनेकाश्चर्यऊश्रीपार्श्वनाथस्मरणादानंद पालानवत्त॥ ॥इति
श्रीपौषदशमीव्याख्यानंसंपूर्णं॥ ॥नाभेदेयंजिनंनत्वास्मृत्वासद्गुरुभारतीं मेरुत्र
योदशीयस्य व्याख्यानंलिख्यतेमया १ इक्ष्वाकुप्रभवाताीर्थेविराजितेनजगद्गुरु।
णांश्रीवर्द्धमानस्वामिनागौतमादीनामग्रेयद्यामाघवदित्रयोदश्यांमाहात्म्यमुक्तं त
द्यावरंपराद्यातमस्मानिरमुमते श्रीऋषभदेवाजितनाथयोरंतरेपंचाशल्लक्षकोटी
टीसागरोपमाणिव्यतिक्रांतानि तन्मध्येअयोध्यायांनगर्यां इक्ष्वाकुवंशप्रकाश।
गोत्रीयोनंतवीर्योनामराजाबभूव सचबऊलहस्तस्वस्थपस्यादिसेनानायकः।
तस्यचराज्ञः पंचशतानिराज्ञ्यआसन् तन्मध्येप्रियमतीनामपट्टराज्ञीबभूव धनंज
योनामचउर्बुद्धिनिधिर्मंत्रीमासआसीत् एकदासुखेनराज्यंपालयतोराज्ञोमनी
समहाचिंतासमुत्पन्ना यउतमप्येकोविघ्नोनाऽस्ति कएतद्राज्यस्यनोऽज्ञानविष्यति
ऊरुंविनागृहंश्वभंजायं ततोराज्ञाऽनेकेउपायाः कृताः परंघ्नोत्पत्तिर्नजाताता।

स्मिन्नवसरेएकः कोलकनामासाधुरार्घ्यराज्ञीगृहेसमागतोःस्तदानृपराज्ञ्योनु
ज्ञांप्यविधिनावंदित्वाशुद्धाहारेणप्रतिलाभकरण्यंसंयोज्यमुनिंपप्रच्छुःस्वामि
न्नस्माकंपुत्रोनास्ति सकदापि नविष्यति नवा मुनिस्वाच्च ज्योतिष्कनिमित्तादि
कंपुनिर्नाशते तदानृपराज्ञीमांपुनः श्राद्धार्थंनायांकृतायांमनस्विदयांधृत्वा मु
निनोक्तं हेराजन्तवपुत्रस्यकनावी परंपंथुर्नोविष्यति एतच्छ्रुत्वामुनिर्गतस्तदानू
पराज्ञीमांचिंतितं अस्माकंपंथुरपिपुत्रस्यकनावी क्रमेणराज्ञीसगर्भाजाता पूर्वे
कालेपंथुपुत्रंप्रसूता राजापुत्रजन्मश्रुत्वाहर्षितः सन्महोत्सवंचकार छादशो
दिवसेसर्वमपिकुटंबंभोजयित्वा कुमारस्यपिंगलराय इतिनामकृतवान्ततत
स्तंतः पुरेएवरहसुः बहिर्नयकुंवरुः यदापुनर्लोकाः प्यप्रच्छुस्तदाएवा
ब्रुवन्तः कुमारस्यरूपमत्यद्भुतंवर्तते माकदाचिद्दृष्टिदोषोनवदिति नयाकुक्रिय
ते तदासर्वस्मिन्नपिनगरेएषाप्रवृत्तिः प्रायुर्नूतो यदुतपिंगलरायकुमारस्तुल्यः
रूपिण्यामपरः कोपिरूपसौंदर्यवान्नास्तीति अथैवंक्रमेणवर्द्धमानः अस्मि

न्नवसरेऽयोध्यानगरीतः सपादशतयोजनेसुप्रतिष्ठनामादेशोस्ति तत्रचन्द्रपुरं
नामनगरं तत्रेक्ष्वाकुवंशपः काश्यपगोत्रीयः शतरथोनामराजातस्यंडुमतीनाम्नी
पट्टराज्ञी तत्कुक्षिसंभवागुणसुंदरीनामपुत्रीसाचातिशयितरूपलावण्यौ
सौभाग्यादिगुणयुक्ताऽभूत् तस्यराज्ञः पुत्रोनास्ति सैवैकापुत्रीअस्ति तेनमा
तापित्रोरतंतवचेतासीत् अथपुत्रीवरयोग्यांज्ञात्वा तद्योग्यवराऽन्वेषणा
ज्ञा तद्विवाहचिंताकरोबभूव। तस्मिन्नवसरे तन्नगरवासिव्यापारिणःश
कटेषुविविधक्रयाणकानिभृत्वादेशांतरंचलिता स्तदाराज्ञातेभ्यउक्तं देशां
तरंभ्रमद्भिर्गुणसुंदरीयोग्यवरश्चासौसत्यांविवाहसंबंधः कार्यःएतन्नृपवचः
श्रुत्वा तथेतिप्रतिपद्यतेचलिताः क्रमेणबहुनिनगराणि विलोकयंतोऽयो
ध्यांन गरीप्राप्तास्तत्रक्रयाणकानिसर्वेपिविक्रीतानि चूया वृत्तान्तः सं
जातः अथराणितत्रत्यक्रयाणकानिसंगृहीतानि यदातेवणिजार्थंपुद्यताज
ता स्तदास्वनृपवचनंसंस्मृत्य तन्नगरवासिलोकानांपुरस्कुमारस्यांतुतं

रूपंश्रुत्वा नृपसभीपंगत्वाऽकुमारेणसहयुद्धंकर्त्तुंविवादसंबंधंचक्रुः राज्ञा
विसृष्टकुमोचनादिनातेषांबलादश्वंकृत्वातत्रैवहर्षिताःसंतःस्वदेशंप्रतिचेलुः।
ऽकुमेणस्वनगरंगत्वाराज्ञेसर्वंवृत्तांतंकथयामासुः राजाविऽकुमारस्याद्भुतरू
पसौभाग्यादिगुणान्श्रुत्वासंतोषंप्राप्तः अथयदाकुमारयौग्यजाता तदाऽकु।
मारस्याकारणार्थंराज्ञास्वसेवकाःप्रेषितास्तेपिअयोध्यांगत्वाऽनंतवीर्यनृपं।
प्रोचुः हेमहाराजविवाहार्थंऽकुमारःसत्वरंप्रेषणीयः एतच्छ्रुत्वाराजाऽतिहृष्टचित्तः
संजातः ततःसद्यः उच्चायस्वमंदिरेएकांतदेशेगत्वाराज्ञाः प्रधानस्वामिनंप्रेष्ठपु
त्रंचाह अथकिंकर्त्तव्यंपुत्रस्ऽकुमंपुर्वस्तेएतत्सकुमंबलप्रेनविष्यतिपंगवेकः स्व
कुमांपदास्यति तदाप्रधानमंत्रीकिंविधिचार्यतान्सेवकानाहूयश्रुत्वावऽकुम १
रःसांप्रतमिहनास्तिमाऽतलगृहेविद्यतेमाऽतलगृहंऽतोद्विशतयोजनेषुमुद्गीप ४५
तनसमस्तितेनसांप्रतंबलप्रेनजयेत् पश्चाद्ज्ञास्यते एतत्श्रुत्वासेवकाः प्रोचुः हे
स्वामिन्यंथाइरेऽस्तिअतोबलंनिर्ग्रहीर्यदेयेस्वयमपिबलंप्रोपरिशीघ्रंप्रागंतव्यंएतत्

सेवकवचः श्रुत्वामाप्रधानमंत्रीकानंतरंबलप्रेनविष्यतीतिनिर्द्धारितंततोबलंगृ
हीत्वाप्रेषकाबलयदेशंगताः अथराजाअनंतवीर्यश्चिंताऽतुरःसन्नुवाच अरे
शत्रुकुपायः कर्त्तव्यः शीघ्रंशत्रुनासास्कसत्वरमेवयास्यंति तदानृपराज्ञीधृ १
मैर्द्धीचिंताकृतापरंकोप्युपायोनलब्धः अस्मिन्नवसरे नगर्य्युद्यानेमाक्षयं।
वृक्षतोपरिवृतश्चऽर्द्धोनधरोगांगितनामासाधुः समवसृतः दमपालकेनधी
मित्रसिंकृत्वानगरमध्येगत्वाऽनंतवीर्यराजायवर्द्धापनिकांददौराजातस्तु
ष्टोत्साधुगमनंश्रुत्वातसंतोष्यदूरस्थाद्विवऽकुमंप्रेतोवंदनार्थंनिःसृतः
ऽकुमेणतत्रगत्वाविधिनामुनीननिवंद्यअग्रेउपविष्टःधर्मस्निग्धामुनिरुप
देशंददौसचेछंजीवदयाऽरमिऽकुमऽइंद्रियवशीदमिऽकुमऽइत्यादिसच्चेव
वविऽकुमऽ धम्मस्सरदस्समिणमेव २ जयणायधम्मजणणी जयणाधम्मस्सय २
वणीचेवतहवुद्धिकरीजयणाएगंतसुहावहाजयणा २ आरंभेनछिदयाम
द्विलासंगेणनासएवंनसंकाएसम्मतंपवऽकुमऽछगहणेणं २ जेवंनचेस्ना

घायाएवाडंतिबेन्नयारीणंतेऊंतिटुंदसुंगावोद्दीउणऊछदांतेसिंधतथाधर्मस्यमू
लंदयायावस्यमूलंहिंसाएकोहिंसाकरोतिअन्यःकारयतिअपरोऽनुमन्यते ए।
तेत्रयोविसदृशायावन्नाजः उनर्योहिंसांकुर्वन्मनसिचिंतयेन्नशाप्नोति तस्मद्दयै
दयानास्तियोजीवोनिर्दयःसन्वचनेकेंद्रियान्विनाशयति सपरत्रवेदनयित्वा
द्विरोगन्नागन्नवतियःउनर्द्वींद्रियान्विनाशयतिसपरत्रमूकोमुखरोगीऊर्ध्वनि
:श्वास्यश्चनवतियश्चत्रींद्रियाणांविनाशकःसनासिकारोगीनवेत्चतुरिंद्रिया।
विनाशकस्तुअक्षणकाणोंऽधोवाक्षिन्ननेत्रोवानवेत्यस्तुपंचेंद्रियविनाश
कृत्सपरत्रबधिरोनवतिःयःउनःपंचउकारानपिजीवान्विनाशयतिसना।
वांतरेपंचापींद्रियालिपदूनिनशाप्नोति तस्माज्जीवनमाहिंसादृतादिकंसर्वथासा
ज्यमिसादिधर्मोपदेशंश्रुत्वाराजाएसंपवछस्वामिन्मसुत्रःकेनकर्मणापंगुर्ज २ ४६
तस्तदागोंगिलमुनिरुवाच अस्मद्वागून्नवंशेएक अस्मिन्जंबूद्वीपेऐरवतक्षेत्रेऽ
चलपुरनाम्निनगरेमहेंद्रध्वजोराजाउमयावदराज्ञीतयोःसामंतसिंहोनामपु

त्रोनूत्सचलेखकशालायांपवनार्थंगछन्द्यूतकृत्संगान्द्यूतशिक्षितवान्ऋ
षेणसप्तमसनसेवनतत्परोनूत्राज्ञाबऊक्षनिषिद्धोपियदामसनसप्तकंनत
त्याजतदाऽयोग्यंज्ञात्वास्वदेशाद्बहिर्निष्कासितस्ततोपिमसनमत्यजन्देशाट।
नंऊर्वन्सरखुरनगरेसमागतस्तत्रचंपकश्रेष्टिनासंदराकारंविलोक्यउन्नमनु
रुपंज्ञात्वासऊमालोयमस्मात्कार्योतरंनविप्तीतिविचिंत्यस्वगृहेश्वर्षिजि
नगृहरक्षार्थेःससामंतसिंहःस्वगृहेस्थापितः अथसउद्यात्माजिनाग्रेहोकि
तानितंडुलद्रुगफलादीनिऊछन्नंगृहीत्वाद्यूतक्रीनार्थंययौकियद्भिर्दिनैःश्रेष्टि
नातदज्ञात्वा तस्मैउऊंदेनऽयःउमान्देवऽमादिकंलुंकेसोनंतकालंसंसार।
परिभ्रमणंकरोति तस्मात्त्वयाऽतःपरमेतत्कार्यंनकर्तव्यं इछंबऊक्षोपदेशो
दत्तस्तावसउछोपिभात्वाज्ञानतीव्रोदयान्नततोविरमतेस्म एकदाक्षीछत्राद्य १
नरणानिगृहीत्वा क्वचिदनाचारंसेवितवान्तदाश्रेष्टिनातत्स्वरूपंज्ञात्वाएतान्नि
र्दयनिष्कासितः तदावनमध्येत्रमन्आखेटिकसंगेनबऊमृगशशकादिजंतून्।

विनाशायनऽउदरइर्शिचकार अथतत्रैववनेतापसाश्रमोविद्यते तत्रबल्वस्तापस
सास्तपस्यांऽऊर्वेतिमृगाश्रितश्रागत्योपविशति एकदासगर्भोमृगीतत्रागच्छंती
तेनसामंतसिंहेनतीक्ष्णशस्त्रेणपादेषुबल्वतास्याश्चत्वारोपिपादाश्छिन्नासा
ऽधःपतितातापसैर्दृष्टाततस्तैःसद्यस्तत्रागत्यधर्मःश्रावितः सामृत्वासऽजतिंऽ
सातत्तस्तापस्याःसर्मंतसिंहंजग्मेवघुक्तवंतो रेऽहृष्यथात्वयाऽस्माकंमृगाःप
दाश्छिन्नास्तथात्वमपिपरत्रपंगुत्वंप्राप्नुयाइऽतिशापंदत्वा तेस्थाश्रमंगताःसा
मंतसिंहोविनापसान्ऽघान्दृष्ट्वानीतःसन्नक्षुधंनंगतोऽक्षुर्मयोगा
त्संघुखंसिंहोमिलितःसद्यस्तेनसिंहेनहतःसन्मृत्वानरकंगतस्ततश्च्युत्वाऽसं
रंयान्तिर्यग्नरकादिनवान्झत्वाऽकामनिर्जरयाबल्वनिकर्मोणिक्षयंत्वि
त्वा विदेहेऽऊरुमधुरेनगरे विशालकीर्तिनृपस्यगृहेश्रीदानामदास्याः पुत्रत्वे
नोत्पन्नस्तयावज्रेतिनामस्यापितंऽक्रमेणतरुणोजातो नृपसेवांकरोतिस्मयरं
शाऽतकर्मोदयाच्छरीरेगलत्ऽकुष्ठरोगऽउत्पन्नः हस्तौपादौचगलित्वापतितौ।

पंगुर्जातःश्रीदादास्यानमस्कारंमंत्रः श्रावितस्ततःसमाधिनामृत्वामंतरोजातस्त
तश्च्युत्वाजंबूद्वीपेभरतक्षेत्रेसौदार्हऽपुरेनगरेसूरदासश्रेष्ठिएहेवसंततिलका।
भार्यायाः स्वयंवरोनामपुत्रोजातः सचगुणवान् विवेकवान् परंचरणेव्रणरो
गयुक्तएवोत्पन्नस्तेनचलितुंनशशाक क्रमेणाष्टवर्षवयाश्चभूत् एकपुत्रत्वा।
त्पितरौदुःखऽःखितावभूतांतस्मिन्समयेश्रीऋषभंजयतीर्थयात्रार्थंसंघो
गमत् तच्छ्रुत्वाश्रेष्ठ्यपिसरोगपुत्रसहितःसंघमध्येचचालक्रमेणसिद्धक्षेत्रेयं
घः समागतस्ततोविधिनागिरिमारुह्यश्रीऋषभदेवंनत्वाचैत्यंचकारतदासूरदा
सः श्रेष्ठ्यपिसभार्यः पुत्रंसमादायऽपरिगतासर्येऽकंजलेनपुत्रंस्नपयामा
सपरंतऽजलंदेवताधिष्ठितमस्तिस्वयंत्रनस्यचत्कर्मोद्यापिनक्षीणंतेनत।
ऽजलंचरणंनस्पृशतितद्दृष्ट्वासर्वेपिसंघलोकाविस्मिताजातास्तदासर्वैरपि।
मुनीश्वरः पृष्टस्वामिन् किमत्रकारणंपुनिरुचेऽनेनवऽजन्मवेमः प्राग्देवऽजं।
न्मनिते तथाएकस्मान्मृगाश्चत्वारोपिपादाश्छिन्नास्तत्कर्मबऽजक्षीणंकिंचिदद्या

MEMORIAL

प्यवशिष्टंवर्षंतेतेनतीर्थंजलंनस्पृशतितीव्रकर्मणांदुष्कृंविनाक्षयान्नावात्एतस्मु
नवचः श्रुत्वापानाथिनाऽब्रवश्चत्रयोविवेरागंपंचाशास्तनाश्रीऋषभदेवस्यचरणना॰
मिवंद्यगृहमागत्यधर्मकरणोद्यतावभूवुःइक्ष्वोमशासहस्त्रवर्षोणिऊष्टवृणादि
पीनामनुभूयतत्कर्मोलोमकालेकृत्वाऽथमदेवलोकेदेवत्वेनोत्पन्नः स्नतश्चु
त्वा हेराजन्अनंतवीर्यअयंतवसुतःपिंगलराज्यनामासंजात इक्ष्वांगांगिलमुनि
ः ऊमारस्पशाग्नवमुस्कानुनसवाच मद्यपानाद्यथाजीवो नजानातिहिताहितेध
र्मोधर्मोनजानातितथामिथ्यात्मोहितः १मिथ्यात्वेनालीढश्चिनातिंतं तस्यातत्वे
जानतेनैवजीवाः किंजात्यंधः ऊचचिद्रुक्षजातेरम्यरम्यमक्षिमासादयेयुः२
अनाश्रितमिथ्यात्वेऽनाद्यनंतास्थितिर्नैवेत् सानाश्रितमिथ्यात्वेऽनादिसां
तानुनर्मता न् ईदृग्मिथ्यात्वोदयाजीवाः कर्माणिवध्नंतित्वनुत्रेणापीच्छमेवदुष्क
र्मोपार्जितंतेनयंयुर्जीत एतस्मुनिवचः श्रुत्वाराजाऽब्रवाद्देस्वामिन् एतत्कर्मकेा॰
नदुष्पेननरपति मुनिनोक्तं हेराजन् हतीयारकेशांतेसार्द्धाष्टमासयुक्तवर्षत्रया॰

शेषेसतिमाघवदित्रयोदश्यांश्रीऋषभदेवस्वामिनोनिर्वाणकल्याणकमभूत् ते॰
नतद्दिनंश्रेष्ठमस्तितद्दिनेचउर्विधाहारत्यागेनोपवासंकृत्वारत्नमयंमेरुपंक्त्यंश्री
जिनाग्रेद्वौकनीयंमध्येएकोमहान्मेरुश्चउर्दिक्षुचत्वारोलघवः तदग्रेचउर्दिक्षुच
त्वारोनंद्यावर्त्ताः कर्त्तव्याः दीपधूपादिबहुविधद्रव्याकर्त्तव्या एवंमासत्रयोदशकं
यावदथवात्रयोदशकंयावत्कर्त्तव्यंतथाश्रीऋषभदेवद्वारंगतायनमः एतत्
पदंद्विसप्तवारान्जपनीयं एवंयतिमासंकुर्वतः सकलरोगहरोभवति इह
परत्रचसुखंसंपद्यतेयद्वित्रयोदशपौषधंकुर्यान्नद्विशमुकंकर्त्तव्यंसर्वमपिप
रणकृद्दिनेकृत्वायुरुंयतिअतिथिसंनागंविधायपारणकंकुर्यादित्येवमुक्त्वः
श्रुत्वाऽनंतवीर्यराजाव्रतभंगीकृत्यगुरुंनत्वास्वस्थानंययौ अथपिंगलराजकुम
रः अथमाघवदित्रयोदश्यांअथसंव्रतंकृतवान् तावत्तावरणांकुरोद्भूतौ॰
एवंत्रयोदशमासान्यावत्कुर्वतः सुंदररूपंवाणिपादंघकटीभूतंराजाऽभवी॰
वद्वंशात्तोधर्मस्यमहिमानंविलोक्यउल्लसितः सन्विशेषतोधर्मेकर्त्तुंवद्धा॰

स्ततः षोडशमासेऽक्षयारेणगुणसुंदरीकुमारीपरिणीताऽमासमपिबद्भूनांराजकु
मानांपाणिमग्रहणंचक्रेततोनंतवीर्येणराज्ञाकुमारायराज्यंदत्त्वागांगिलमुनिपार्श्वे
चारित्रंगृहीत्वानिरतीचारंतत्यजौसश्रीऋषभजयेऽनशनंकृत्वाशिवपदंप्राप्ततः
पिंगलराजनृपः सन्नीसाध्वजाः पालयन् त्रयोदशवर्षाणियावन्मेरुत्रयोदशीमा
राभ्यांतेजद्यापनंचकारतत्रत्रयोदशजिनगृहाणिकारयामास त्रयोदशरूपति
माः स्वर्णमय्यीः त्रयो०१३ रूप्यमय्यीः त्र०१३ रत्नमय्यी त्र०१३ निर्मापयामास त्रयोदश
विधिरत्नैर्मेरुपंचकंनिर्मीयडौकयामास त्रयोदशद्वारान्संघेनसहतीर्थयात्रा
मचकार त्रयोदशसाधर्मिकवात्सल्यानिकृतवान् एवंबऊधाज्ञाननक्षिपवि
चकारततः कियंतिवर्षाणिव्रतसहितंराज्यंचपालयित्वास्वकीयमहत्येनकुमारायरा
ज्यंदत्त्वाश्रीसुव्रताचार्यसमीपेबऊभिरन्यैः पुरुषैः सहदीक्षांजग्राहद्वादशांगी
मधीत्यचतुर्दशपूर्वधरः संजातः क्रमेणाचार्यपदंचसंप्राप्तः ततः क्षपकश्रेण्यारो
हणार्थंसप्तमगुणस्थानेशुक्लध्यानंध्यातुंप्रवृत्तोबभूवततः क्रमेणकर्मोन्मूलिक्षय

यन्द्वादशगुणस्थानांत्यसमयेघातिकर्मचतुष्टयंशुक्लध्यानेनक्षपयित्वात्रयोदश
गुणस्थानचरमसमयेकेवलज्ञानंचाप्यवाप्तवान्नमास्तिवोधयन्भव्यजीवां विज
हारततोऽसंख्यातिपूर्वलक्षाणिसर्वायुःपालयित्वाचतुर्दशेगुणस्थानेपंचह्रस्वाक्ष
रोच्चारणकालमानेयोगनिरोधंकृत्वाशेषकर्मचतुष्टयंक्षपयित्वाशुक्लिंध्यानः३।
दशरीरंत्यक्त्वापूर्वप्रयोगबंधनछेदादिनासिद्धशिलोपरियोजनांतेसिद्धक्षेत्रे।
एकस्मिन्समयेगत्वासाद्यनंतस्थित्यातस्थिवान्इतेपिंगलराजतोमेरुत्रयोद
शप्रतिमाश्चतस्रः पूर्वरत्नमयामेरवौडौकिताः पश्चात्कियत्कालंयावत्स्वर्ण
मयाः ततः पश्चात्रूप्यमयाः अस्मिन्काले घृतमयामेरवःपंचाः संतिइतिमे
रुत्रयोदशीप्रतिमानंस्तुत्वानोनमाः श्रुतभावेनविधिनाएतद्गुणकर्तृसंघेनेरुप।
रत्नवसर्वसुखसंपत्तिः साऽर्हतेवेदितिश्रेयः संवत्सरेमासषोडशितेफाल्गुनमास
के असितैकादशीतिथौवीकानेरारमस्तुरे१ आख्यानं यदृक्षनंदीश्वरनिबद्धले १
कमायया अलेखिसंस्कृतीकृतंकृपाकल्याणपावकैः २ संविग्नवाचनाचार्यपद

स्थानांसुधीमतांश्रीयुक्तामृतधर्मीणांक्षिप्तेरात्मोदनस्वदः इतिमे
रुद्रयोदशीव्याख्यानंयेरुद्या श्लोके श्रीः ॥ ॥ए०॥श्रीगुरुभ्योनमः ॥ अनः अथश्लोलि
काव्याख्यानं लिख्यते ॥ अथफाल्गुनचतुर्मासकाश्रितः किंचिद्विशेषोदर्श्यते लो।
लिकाफाल्गुनेमासे द्विविधाऽमनावतः तत्राद्याधर्मैलीनानांद्वितीयाधर्मिणांमतां।
अयमर्थः लोकेहि इदंपर्व्वहोलिकेतिवदंति होलिकाद्विविधा ऽमतोनावतश्च
तत्रयेऽज्ञानिनः सदसद्विवेकविकलाः प्राकृतलोकाश्चवारुरुक्षाः श्रीजिनधर्मेवि
मुखागतानुगतिका लोकास्तेकाष्ठछगणादिनावक्ष्मिमयीं ऽमहोलिकांकुर्व्वंति।
धर्म्मपर्व्वविराधयंति अपरदिनेचधूलिक्षीमनाऽवाम जल्पनमलमूत्रजलाछोदन
स्नात्रिवस्त्राकर्षणरासनारोपिल नरवीडिनादिकंकुर्व्वंति सर्व्वेपवीदमनर्थेदंमक्ष
यंविज्ञायैः आर्यैः परिहर्त्तव्यं येतुनधर्म्मिणस्ते तपोरूपजाग्रद्भक्तिनाकर्मदलछग
णनस्मीकरणरूपांनावहोलिकांकुर्व्वंति सद्यानजलखेलनादिकंचकुर्व्वंतिन
मुक्त इदंलौकिकंरजः पर्वेत्यक्तमिति श्लपाशंक्यसंप्रदायगम्यं तत्कथानक।

मुच्यते जयपुरे जयवर्मेनामाराजा तत्रैवमनोरथनामाश्रेष्ठी तस्यचत्वारः पुत्राःसेषामु
परिश्रुतिरूपवतीहोलीनाम्नीपुत्री सावपित्रामहोत्सवेनविवाहिता परंकर्म्मवशाद्वि।
धवाजाता सर्व्वदाविद्वेषिणीभवति अथदावद्वास्थितासावंगदेशस्वामिभुवनपालनृप
स्यपुत्रेकामपालनामानंविलोक्यकामाकुलाजाता सोपितांदृष्ट्वाऽत्यर्थंकामग्रस्तः
संजातः तदाश्रेष्ठीनांगुप्तयोमायीमितांदृष्ट्वाविषादंप्राप्तः इतश्चतत्रपुरेएकापरिव्रा।
जिकावसतिस्म साचद्विजकुलोत्पन्नचंपकसदृनामनंमसपुत्री अचलभूतनामन
रमकस्यपत्नीदुंढाइतिनाम्नाविख्याताऽमकयटकारिणी लोकानांभूतिकर्मादि।
कंकरोतिस्म तथा साक्रुधाचक्रुशंगीनिक्षार्थंदिनेरुदंरुदतिस्म परंत्र
मोतरायवशात् क्षाविनिर्द्धोनलेनेततः सालोकैमःक्रोपंचकारअथमनोरथश्रे
ष्टिनासासत् क्षत्यायिता देमातर्मेमस्तांपर्द्धीकुरु ततोरुदसि परिव्राजिकया
सा होलीइछा देवुत्रिकथयते मनोगतचिंतां तदाकथितस्तयातदर्थेस्वामिप्राय
स्ततः परिव्राजिकयाप्रोक्तं देवुत्रिरविदिनेदृजामिषात् सूर्यदेवयहेत्वमागछेः।

तत्राकृतवकुमारसंयोगंकारयिष्यामि यतोजामरजात्रारजागरकोत्सवेषुउ-
र्दनस्यापि जनस्यसंगमःस्यात् यथेप्सितंमनिचारसिद्धिर्नवेदितिलोकोक्तिरस्ति
ततोरविदिनेलीलिकातत्रगता कुमारोपितपस्विमासंकेतितस्तत्रायात ततः सावि
ग्रवास्तूर्यमूर्ध्निवहज्यावस्तिचवाल तावत्कुमारस्तामालिलिंग तदातयाकुमा
रदृष्टेदस्तवलरंदत्वाहत्कारः कृतः अहंपरपुरुषस्पर्शसंजातपातकस्यशु-
र्थमग्निप्रवेशंकरोमिइति तदासामरणानिमुखींगूढदंतांशुत्रीवीक्ष्यबलाद्यनकोप
कृमानीतवान् ततकालानुरूपेणारात्रौ तपस्विनीशुनस्त्योःसंगमंकारयामास स्व
यंच तत्समीपगृहेस्थिता सिद्धकार्यीत्वा जादनिद्रोद्यता अथषट्कर्णोनिद्यतेमंत्र
इतिवाक्यंविचार्य्य लीलिकानिजगृहंगतापसीगृहंचदग्ध्वा शीघ्रंकुमारसहिता
तत्स्थानान्नष्टाऽन्यत्रस्थिताश्वनाते शुत्रीदग्धांज्ञात्वाश्वेतीबभूविलाप तदालोक २ ५१
स्तांसतींज्ञात्वातदीयंनसमक्षणमतिस्म तत्स्मृतिसर्वत्रवतिवर्षतद्दिनेलीलीपर्व
प्रसिद्धं तदक्षनाविपरमार्थस्मालोकाःकुर्वंति अथकतिषुदिनेषुगतेषुसकुमा

MEMORIAL

रोलिकांशोवेऽक्षनाधनंनास्ति तेनधनार्जनायविदेशंव्रजामि ततस्त्वयोक्तंस्वामिन्म
ऽस्मद्गुरवायंकुसयतोधनंप्राप्तिस्यात् त्वंहिमत्पितृदृढंयाहि तस्मात्मूलेनमदर्थंमे
कांशादिकामानय ततस्तेनतत्रगत्वा तथैवसानीतानार्यायोक्तं तत्प्रामयोग्या
ऽमामानय ततः सुतस्तेनतत्रगत्वासायंप्राप्तेऽपराजनीतासाप्ययोग्याउक्तश्चे
दृष्ट्वा तदाश्रेष्ठिनाउक्तं तवपत्नीस्वयमागत्यसम्यक्परीक्ष्यविशिष्टशादिकांगृह्णातु
ततकुमारेणसातत्रानीतांदृष्ट्वाअसौमदगुरीतिश्रेष्ठिनाउक्तं तदाकामपालउवा-
च हेसरलश्रेष्ठिन्त्वंनिजगुरीवक्रिदधांकिंनजानासिसूर्यस्यंदेवयरे त्वद्गुरीम
प्रज्ञार्यात्रमोऽभूत् अक्षनामप्रज्ञार्यायांतवनिजगुरीत्रमोजातः द्वयोरूपस्यपरमा
दृशात् अपरमत्रकारणंनास्ति ततएवंश्रुत्वाहर्षितःश्रेष्ठीतंजामजल्पतः वधूतिर्त्व
ज्ञार्यीमदगुरीस्थानेनवयुवत्यमेवमद्गुरीति तद्दिनादारभ्यश्रेष्ठीजीवातमेवस्त्रालं
कारभोजनादिकंसर्वंमविश्वरयामास अथदुंडायरिक्षालकामृताऽपि शाकीबभूवदु
र्वैनवंस्मृत्वातयाज्ञातंयदा पत्तनगरवासिनोलोकाः यैमसंनिक्षामविनदुःततः।

श्रीऋषभदेवोस्माकंविनाकास्मिन्नरतेनोक्तं स्वामिनादीक्षागृहीतायुवांसांप्रभसेवाक
र्तमा अद्येयुवांसंदेशायासंदास्यामित्यतोभरतंश्रयमासराज्यार्धंस्वामिसमीपेश्र २
गत्वाभगवतोविलंऊर्वीतः अग्रेकंटकादिकमार्गंनिवारयंतौकायोत्सर्गंस्थितस्य
भगवतःदंशमशकान्उत्सारयंतौज्ञानःवंदनार्घंस्वामिन्राज्यंदीयतेइति
उक्तवंतौनित्यंतिष्ठतःएकदावंदनार्थंआगतेनधरणेंद्रेणतयोरुपरिभगवद्भक्त्या
उत्सार्यंश्चत्वारिंशत्सहस्रपन्नगविद्याःप्रदत्तावोदशविद्यादेव्योनमस्कार
प्रधानंचदत्तंचैताभ्यांपूर्वंतेदक्षिणश्रेण्यांरथनूपुरचक्रवालप्रमुखान्पंचाशन्नगरा
णि अथउत्तरश्रेण्यांगगनवल्लभप्रमुखान्षष्टिनगराणिवासयित्वाप्रदत्तानितत्र
विद्याबलेनलोकान्वासयित्वायावंतिनगराणितावतोदेशान्संस्थाप्यतौदध्यक्ष
नमिविनमीतत्रराज्यंपालयामासतुः तौचिरकालंराज्यसुखमनुभूयांतेसर्वसंगंपा
रित्यज्यदीक्षांगृहीत्वा श्रीविमलाचलेसमागत्यश्रीदेवाधिदेवयुगादिदेवंनाभेयनि
नमंतत्रैवसिद्धाचलेनविनमिनमिनामानौमुक्तिंवापत्तः इतिनमिविनमिसंबंधः ॥१

५३

थश्रीऋषभदेवस्यद्यमगणधरःकुंभरीकनामात्रैवसिद्धःमुक्तिंजायः तत्संबंधश्चायं
श्रीआदिनाथस्यपुत्रभरततस्यपुत्रःकुंभरीकःश्रीमुनेःपार्श्वेधर्मंश्रुत्वाप्रतिबुद्धःस
न्दीक्षांगृहीत्वाद्यगमगणधरोजातः पंचकोटिसाधुपरिवृतः गणधरोग्रामानुग्रामं
विहरन्सौराष्ट्रदेशेसमागतः तदागमनंश्रुत्वाऽनेकनृपमंत्रीकसामंतश्रेष्ठनरा
नारीगणावंदनार्घंसमाययुः गुरुरपिधर्मदेशनांददाति तस्मिन्नवसरे
एकावाप्यजलासशोकाचिंतासागरसंघविषादीनामहिलासमागतातस्यासार्थेवि
धवादेशंपयक्षा एकाकमाविसमागताकस्मयासहसास्त्रीसकुरुंकुंभरीकंगणा
धरंनमस्कृत्यावसरंज्ञात्वा इतिपृच्छतेभगवन्अनयाकस्मकयाहर्षेनवेकिंपा
पंकृतंयेनविवाहसमयेकरमोचनवेलायांएवास्माःपतिःमरणंजाय इतिश्लोक
तेसति गणधरः प्राह देवेअशुभकर्मणोऽशुभफलमेव तथाहि जंबूद्वीपेहर्षे
प्रलविदेहे मनोरमंविश्वविख्यातं कैलासपर्वताकारवेष्टितंनानादेशे
रत्नवतनाकुलंविशालशालगृहैर्मंडितंचंद्रकांतनामानंनगरमभूत्तत्रश्रियो

धामसकलकलागुणगणग्रामजगत्प्रसिद्धनामसमरसिंहनामाभवीवतिरभूत्तस्मि
न्नीलालंकारश्रीरिणीश्वरणीनामाबल्लभाबभूवतत्रनगरेमहाधनाढ्यः परमश्राद्धो
जनमनश्चिरतोऽनेकगुणसागरोधनावहनामाश्रेष्टिबभूवतस्यकर्मयोगात्रेणा
वैबभूवचुः एकाचंडश्रीर्द्वितीयाभित्रश्रीः तासांभार्यांसंसत्रेष्ठीसुखेनका
लंगमयतिस्म अथैकदाप्रदनपरिवशान्चंडश्रीः मित्रश्रियोः वारकंसमुल्लंघ्य
नर्त्तैः समीपेसमागताः तदानर्त्तीप्रोक्तं अद्यवारकंतवनास्ति कथंत्वयामर्य
रलंघिताः साकामविह्वलानर्त्तीरवतिउवाच। काइयंमर्यादातदानर्त्तीप्रोक्तं
ऊलोऽवानांमर्यादालंघनंनयुक्तं सयुज्ञेपिमर्यादानमुंचतिऊलालचंचला
तिपरंतु सत्पुरुषः स्वमर्यादयनचलति ततः सासंतोषरहिताकलुषवदनामित्र
श्रियंवतिद्वेषमुद्वहति स्वगृहेसमागतासपत्नासहपतिसंबंधवियोगमिच्छा
तीकनकश्रीर्विषयंत्रमादमाऊलायांसत्यांमंत्रयंत्रतंत्रोपायकर्मणादिसामर्थ्यीविधा
यतस्याः शरीरेनूतपेतशाकिनीशाकिनीप्रवेशंकारितवतीसापिकर्म्मयोगात्परव

शीभावंप्राप्ताः पुनः कनकश्रीसपत्नीशरीरंप्रविष्टंज्ञात्वाअतिहर्षेपुनः सवशीक
रणबलेनस्वनर्त्तीरंस्ववशीचक्रेनर्त्तीपिलक्षपतींताहशींदृष्ट्वाऽवैकर्म्मफलंवि
चिंत्यतस्माज्जातदाकनकश्रीः हर्षिताः धनावहश्रेष्टीकनकश्रियासहविषयसुखं
भुंजानः सन्कालंनिनाय कियत्कालेगतेसतिसाकनकश्रीर्मृतात्वत्पुत्रीजाता।
सपत्नीयतिवियोगकरणेनविषकर्माकर्मविपाकंयतिविरहवीभत्सीभितंभोगं
सुखरहितंकर्मोपार्जितंतेनकारणेनतवपुत्रीमहादुःखेनदुःखिताऽस्तिकर्मणं १
विचित्रागतिरस्तितदातज्ज्ञानीप्राहहेपुरोभाइयंयतिविरहेणवीभित्साहृद्धशाल
स्वायांपाशंवध्नामरणायसमुद्यतान्तूतावन्मयाएतन्स्वरूपंदृष्ट्वापाशंछित्वान
दत्वार्थैसमानीता श्रीमन्निनवभिर्दीक्षाग्रहीयतांतदागणधरःप्राह हेनरेणातव।
पुत्रीदीक्षायोग्यानइतिगुरुवचनंश्रुत्वातन्माताप्राह अस्मायोग्यंधर्मंकृत्यंकथ्या
तांयेनदुष्टकर्म्मविपाकंद्रीनवेत्पुरुषविज्ञानबलेनतस्मायोग्यंव्रतंकथयतिस्म
हेनरेचैत्रशुक्लाष्टमीमाराधनंकुरुतस्माराधनेऽस्माऽविघ्नंकर्मविनाशः स्यात्।

इतिश्रुत्वातस्याक्रमायाऽविपुरुज्ञानयोगात्रुचिः समुत्पन्नातदाःसासावधानीभू।
यगुरुवाणीमश्रृणोत्तदागणधरेणोक्तं श्रीसिद्धाचलतीर्थेःसाम्प्रतोस्मिन्नवसर्पिण्यां अनंतानंतरं
कालेनानंतजीवाः सिद्धाः सकलतीर्थेषुमुख्यःतस्मैकविंशतिनामानिसंति तेषांना
म्नोध्यानं विधेयंचैत्रपूर्णिमादिनेशुद्धभावेनउपवासंकृत्वाश्रीजिनालयेस्नात्रपूजा
महामहोत्सवंकरणीयंसर्वैजिनानांपूजाविधेयासद्गुरुमुखात्चैत्रपूर्णिमामहि।
मावर्णनमाप्रेक्षमाणश्रवणंकार्यंदीनहीनजनेभ्योदानंदेयतद्दिनेशीलनीयंजीवरा।
क्षाविधेयाविधियंथात्विधिंज्ञात्वागुरुमुखात्फलैःतंडुलैःवाविमलगिरिंपदादौस्व २
यंयित्वामहतीपूजांकृत्वागुरुसमक्षंपंचशक्रस्तवादिनिर्दोषान्स्तवंदित्वाशुभभा।
नेनदिनरात्रिकृत्यंविधायपारणवेलायांपुनिर्मोदानंदत्वापंचदशवर्षाण्यावत्पू
तिवर्षंव्रतंसमाराधनीयंपश्चादुद्यापनंयथाशक्तिंसमाचरणीयंतेननिर्दोषधनी।
भवेत् पुत्रकलत्रसौभाग्यकीर्त्तिदेवसुखशिवपदप्राप्तिर्भवेत्तथास्त्रीणांपति।
वियोगोनभवतिरोगसोकवैधव्यदोषदौर्भाग्यमृतवत्सापरवसतादिकर्मनाशयी ५५

त्र्यस्याराधनेसतियतिवह्नना भवतिविषकण्डूतवेतशाकिन्यादिग्रहादिकष्टं
विजयंयातिभावेनाराधितायैत्रीपुत्रिदक्षनिशतिगणधरमुखात्श्रुत्वासाबाला।
दर्शंचकारदेनगवन्पूतसुतमहंकरिष्यामितदाजनन्यासहसाबालासद्गुरुंनत्वा
गृहेगत्वावत्सरेचैत्रशुक्लपूर्णिमाराधनंकृतंतदासासखीजाताविषयविकारा।
स्यापि शांतिसमुद्भूताः परमपदेमनोभूत्वतिवर्षव्रतंकुर्वंत्यासत्पौर्णमैव्रतेशुद्ध
भावेनोद्यापनंकृतंसुनरीकगणधरभानेनश्रीसिद्धाचलयात्राकरणेनचश्रीऋष
भदेवस्यजापेनघांतेत्र्यनशनं विधायकालकृत्वासौधर्मदेवलोकेदेवत्वेनोत्पा।
नातत्रदेवसंबंधिभोगान्सुखंकाभविदेहक्षेत्रेसकच्छविजयेवसंतपुरेनरा
वंद्यराजः राज्येसतितारवंद्यश्रीगृहेतारानाम्न्यौकुक्षौसजीवः पुत्रत्वेनभवि।
ष्यति नाम्नापूर्णवंद्यः द्वासप्ततिकलासंपूर्णोभविष्यति पंचदशकोटिध्वजपंचद
शनाम्न्यौपंचदशपुत्रादिसर्वसंघेनभविष्यतितन्नवेशुनः सचैत्रशुक्लपूर्णिमाराध
नंकरिष्यतिघांतेसश्रीजयसमुद्रगुरुसकाशात्दीक्षांगृहीष्यतितत्रशुक्लध्याने

नकेतलग्यांनद्याप्यमुक्तिंगमिष्यतिचैत्रीसमाराधनेविबहवोजीवाःपरमानंदंद्या।
द्याधुनरत्रविमलाचलेवालनामाप्रथममुनिःमोक्षंगताः श्रीऋषभसुतसंबधद्यम्न।
नामानौमुनीसिद्धिंगतौदशरथसुतभरतोपितत्रैवशिवमस्तिशुकनामामुनिःशै
लकाचार्यपथकोमुक्तिंगतौरामःपंचद्यवमनरपतिः नारदादिमुनिः तत्रमुक्तिं
गताः पंचपंचवमुषसत्सुरुषाः श्रीसिद्धाचलेमुक्तिंगताःचैत्रशुक्लाष्टम्यादिनेउपवा
सं कृत्वाश्रीसिद्धाचलतीर्थंगत्वाद्यजाध्यानदानादीन्येयाणिनःकुर्वंतितेनराःनर
कतिर्यंगतिविछेदंनयंतिइत्यादिपर्वाराधनस्वरूपंशेषं तद्दिनेश्रीयुगसमकाश १
तूपंद्राक्षरद्यतंस्नात्रजलंगृहीत्वागृहादौसिक्तेसतिमरकोपद्रवादिनयंयातिस
दानंदंनवति ऋद्धिवृद्धिरुषंद्यात्रोति अस्मिन्पर्वणिसमागतेकेचिद्दानंददतिकेचि
त्शीलंपालयंतिकेचित्तपः तप्यंतिकेचिज्ञानंभावयंति वक्षणंश्रीगुणंचसदा। ५६
श्रेयोनवद्य इतिश्रीचैत्रीआरम्भानं॥ ॥नंदरससिद्धिवंद्यमितेवत्सरेवरे श्यंभ १
स्मासुणियाम्यांचैवशुक्लाष्टमी तिथौ रुद्रर्क्षेजेशलग्नेरौद्रे कृतवासमशोभिना।

MEMORIAL

मणिनाऽमरचंद्रेणवाचकेनसुसाधुना २तच्छिष्यजीवराजेनकृताम्रास्मामनो
रमा चैत्रशुक्लाष्टम्यांनिर्विघ्नंसमाप्तंसंवत्सरी॥ १॥ ॥श्रीसिद्धचक्रायनमः॥
अथपंचमुंपार्श्वेश्रीविमलगिरिसंज्ञकंनाम्याद्यतीयाद्यास्मानंलिख
तेमया १ उसभसमयपारणए इक्षुरसोआसिलोगनाहस्ससेसाणंवरमन्नं १
अभियंरसरसोवमंआसी १ इत्यादौऋषिनस्वामिसंबंधउक्तेः ॥श्रीऋषभस्व
मीसर्वार्थसिद्धविमानाच्युत्वाआषाढवदिचतुर्थ्यांश्रीमरुदेवाकुक्षावुत्पन्नः
नवमासान्चतुर्दिनाधिकान्गर्भेस्थित्वाचैत्रवदिअष्टम्यामर्द्धरात्रेजन्मसंद्या।
षः विंशतिपूर्वलक्षवर्षाणिकुमारत्वेस्थित्वात्रिषष्टिपूर्वलक्षवर्षाणिमहाराज
पदंभुक्त्वाचैत्रवदिअष्टम्यांदीक्षांजग्राह तदाहस्तिनागु रेश्रीबाहुबलिसुत्र।
स्सोमयशोनृपसुत्रःश्रेयांसआसीत् ततोभगवान्याक्षुनकर्मोदयाद्वर्षय १
वदाहारलाभानिराहारोविहरन्हस्तिनागुरेसमाययौतदाश्रीश्रेयांसादिभि

स्त्रयः स्वप्नालक्षा स्तथादि इषामीभूतंमेरुमघृतघटैः वक्षालाकुक्षुक्षलमक्षार्बमि
तिस्वप्नंश्रेयांसोलक्षवान् तथासूर्यबिंबाच्युतंकिरणसकुंश्रेयांसेनसूर्यबिंबे।
स्थापितमितिस्वप्नंसकुक्षिनाभाश्रेष्ठीलक्षवान् २ तथाएकः सूरोबक्षभिर्वैरिभी।
रुद्धः श्रेयांससाहाय्याद्धयंचाप्तवान् इतिस्वप्नंसोमयशाराजालक्षवान् ३ ज्ञातः
सभायांसर्वैविभिन्नितः स्वंस्वंस्वप्नमुक्तवंतश्चततः स्वप्नविचारंकृत्वाऽपादिभि
: सर्वैरमुक्तमद्यश्रेयांसम्यक्श्रिदत्वोभिहान्लाभोभविष्यतितदास्वामीभिर्
ह्यार्घश्रेयांसगृहमाय यौ श्रेयांसः स्वामिनंदृष्ट्वाकर्षंवाशोलोकास्कुत्वैसाकु
मुद्याया अर्दशनेनश्रुतदानविधेरज्ञानान्नगवंतंमणिस्वर्णगजाश्वादिभिर्निमं
त्रयामासुर्भगवतांस्कुतैर्दीयमानंवस्कुकिमविनयल्लातिस्मतदाभगवानस्मा।
कमुपरिअतीवसशोस्तियेनास्माकंकिमविवस्कुनगृह्णातीतितेकोलाहलंच।
कुः एवमेकः संवत्सरोव्यतिक्रांतस्तस्मिन्नवसरेश्रेयांसोभगवन्मुखंविलोक्य
अहोदृष्टंमयाईदृग्रूपंकदाचिदितीहापोहंकुर्वीणोजातिस्मरणज्ञानंवाप्तभग

वतासदृस्वप्नाष्टभवसंबंधंत्वाद्याकृस्वयमनुभूतंसाकुभावंस्मृत्वाचिंतयतिस्मश्रा।
लोश्रज्ञानविहंभितमेतत्संसारिजीवानांयेनैतैएवंकुर्वंतियतस्त्रैलोक्यराजंभृण २
यमनमानोभगवान्विषयसुखांत्यक्त्वासांसारिकसुखंचकिंपाकफलसुल्यंगण।
यत्साकुत्वमंगीकृत्यमोकुसुखार्थंयतमानोनेकानर्थंमूलकारणंपरमाणुमात्रम
पिपरियहंनकांक्षति किंपुनर्मणिस्वर्णकमाश्वगजमौक्तिकादिकमितिसम्यक्विचा
र्यभगवाकाकुक्षीर्यत्रश्रीऋषभदेवस्तत्रसमागत्यहर्षभरेणपुलकितशरीरोभग
वंतंत्रिःप्रदक्षिणीकृत्यवाचदेभगवन्वयंनोभव श्रष्टादशकोटीसागरोपा।
माणियावद्विच्छिन्नसंसारकांतारदानादानविधेः सम्यक्प्रदर्शनेनसमर्जनूनि।
स्मारयगृहाणमकृतेक्षुरसघटानिति श्रथा।
स्वामिनापिचसुदीर्घेनकालेनदृष्टेक्षादिसामग्रीसम्यग्ज्ञात्वाइक्षुरसंयहणा
यकरद्वयंवसारितंतदाश्रेयांसोरत्नपात्रसुल्यायश्रीमद्भवतेत्रिकरणशुद्धाइ।
क्षुरससूपंनिर्वृष्टमाहारंदत्तोहर्षभरेणस्वचितेशरीरेचनमोश्रात्मानंधन्यमं

यमानस्त्रिजगत्पूज्येनभगवताऽऽहारग्रहणेनानुगृहीतोऽमितिचिंतयन्यावा-
त्त्वद्दस्तेनइक्षुरसमृतैर्घटैर्नगवंतंद्वीपीयंस्निष्टतावद्दैवैर्दर्शनरेणाकाशेपंच
दिव्यानिप्रकटीकृतानि एतदेवाह श्रुतकेवलीभगवान्भद्रबाहुः उसभसेत्यादि
अथगाथार्थः ऋषभस्यलोकनाथस्यप्रथमतीर्थंकरस्यप्रथमपारणकेइक्षुरस
आसीत्एतच्चभगवतः पारणकंश्रेयांसगृहेवैशाखसुदितृतीयायामभूल्लक्षान-
स्याक्षयसुखजनकत्वेनतद्दिनस्याक्षयतृतीयेतिप्रसिद्धिर्बभूववशेषाणामजि
तादित्रयोविंशतितीर्थंकराणांअमृतरसेनलोकरूढ्येक्षुरसेस्वादेउपमा-
यस्मात्तत्अमृतरसरसोयमममृतरसउत्तमंपरमानंदघृतखंडमिश्रितक्षरित्यीरू-
पंभोजनंपारणकेआसीदितिप्रथमगाथार्थः १अथपंचदिव्यानिदेवाविसन्निवइत्यादिसू-
त्रोक्तं दिव्यानिप्रधानानिदेवाविसन्निवइत्यादिसूत्रंचैववुत्तायर
यदाश्रेयांसगृहेभगवतापारणकृतंतदादेवैरुद्घोषणंकृतं तदादेवैरुद्घोषणमितिघुष्टं उद्घोष-
णाकृता तथादेवछंदेनदिव्यानिवादित्राणिआहतानिवादितानिआकाशे

वधरितदिक्चक्रादेवदुंदुभयोनेदुरित्यर्थः तथादेवास्त्रिर्यग्जृंभकादयोपिसं-
भ्रमतिताआगताः तथावसुधारावृष्टासार्धद्वादशकोटिमितसौवर्णिकावृष्टि-
रभूदित्यर्थः उपलक्षणात्सगंधिजलवृष्टिःसुगंधिपुष्पवृष्टिश्चाभूदितिज्ञेयं।
२एतदेवसप्टयति भवणंधणेसुवणंजसेणभयवंरसेणपडिलाभेआमानिसु
तमसक्कंसमयम्मिदाणंमहग्घवियं३दानावसरेभवनंश्रेयांसगृहंधनेनस्वर्णरत्ना
दिमयेनभृतमितिशेषः भुवनंस्वर्गमर्त्यलोकपातालरूपंयशसाभृतंआपोश्रे-
यांसकुमारेणत्रिजगत्पूज्येकेनाप्यदत्तंदुर्वादानंदत्तमितित्रिलोकमाविनीतस्य
कीर्तिरभूदितिभावः भगवान्ऋषभस्वामीरसेनइक्षुरसेनपतिहस्तोलाभनाम
भूत्संयमलाभस्येक्षुरसाहारपूर्वकत्वात्आत्माश्रेयांसजीवोनिरुपमसुखं
प्राप्तवान्अतःसुपात्रदानंमहोदयंसम्यक्त्वसहितंसमंपञ्चनिरवद्यंइक्षुरस
समंदानंसेयंससमोनावोरुविक्रमजगमियंकक्षाधइत्यंगाथासप्तार्थो नवुत्रै-
लोक्यद्भुतस्यापिभगवतः कथमेतावानंतरायोऽजनिष्टत्रीमतेत्याकूतकर्मो-

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

दयात् तथाहि कस्मिंश्चित्स्वाम्यनवेक्षणस्वामिजीवेनपथिव्रजताक्षमखलेक्षा-
मंनक्षयतोवलीवर्दान्तोदनेनकर्षुकैस्त्राम्यमाणान्विलोक्यचिंतितमेतेमूढाहष
मसुखेषुशिक्यबंधनंनजानतेतस्मिन्क्षणेतत्रस्थित्वास्वहस्तेनहषमसुखेषुतद्ध
र्मोपदेशञ्चक्रेतदानींवलीवर्दैर्निःश्वासानांषड्धिकात्रिंशतीमुमुचेतदंतरा
यः कर्मबध्नंतस्मिन्कर्मणिनुदितेसतिनगवानत्रनवेवर्षमेकंयावदाहारविघ्नं
लेनेतस्मिन्कर्मणिक्षयोपशमंचधापितेश्रेयांसदत्तमाहारंलब्धवान्श्रेयांसश्च
तद्दानफलेनमुक्तिसुखभाग्बभूव तद्दिनादेवसाकल्पः शास्त्रकारदानविधिः।
सर्वैरपिलोकैरज्ञापितस्तत्रभगवान्ऋषिनदेवोवर्षाणामेकसहस्रंयावच्छाद्मस्थ्यो-
नविहृत्यतपस्तप्त्वाघातिकर्मचतुष्टयंक्षपयित्वाकेवलज्ञानंचापवर्षसहस्रोनपू-
र्वलक्षंयावदार्यक्षेत्रेषुविहृत्यंबहून्भव्यान्प्रतिबोधमोक्षंजगाम इतिश्रुत्वाभो।
भव्यारत्नत्रयात्मकेमोक्षमार्गेबहादरेणयतध्वमितिश्रेयः॥ऋक्षयादितृतीयायाम २ ५९७
स्यानंदीक्षयाक्षनं। अलेखिसगमंकृत्वा। क्षमाकल्याणपाठकैः॥इतिक्षयतृतीयाआरभानं